REGD. NO. M. 3152

16-10-53 శుక్రవారం

ESTD: 1930
జమీన్‌రైతు
THE ZAMIN RYOT. NELLORE.
2 అణాలు

సంపుటి 25	మేనేజింగ్ ఎడిటర్: నెల్లూరు వెంకట్రామానాయుడు సంపాదకుడు: నెల్లూరు శ్రీరామమూర్తి	సంచిక 42

మరణ సుంకాలచట్టం నేడే ప్రారంభం

ఒకవ్యక్తి చనిపోయి అతనిఆస్తి వారసులకు సంక్రమించునప్పుడు దాని మీద ప్రభుత్వం విధించదలచిన మరణసుంకాలకు సంబంధించినచట్టం నేటినుంచి అమలు లోకి వస్తుంది. ఈ చట్టం కాశ్మీర్ సంస్థానంలోతప్ప భారతదేశ మంతటికీ వర్తిస్తుంది. సర్వమైన స్థిరచరాస్థులకు ఇది వర్తిస్తుంది. వారసత్వంలో తారతమ్యాలనుబట్టి పన్ను విధిస్తారు. వారసులకు సంక్రమించిన ఆస్తికి నగదు విలువనుకట్టి దానిపై ఈ పన్నును లెక్కిస్తారు. ఈ పన్నును ఆస్తులు సంక్రమింప జేసుకున్నవారు కామందు చనిపోయిన ఆరు నెలలలోగా చెల్లించాలి. హిందూకుటుంబాల్లో మితాక్షర, మరుమక్కట్టాయం, అళియసంతానం వగైరా దాయభాగపద్ధతులను అనుసరించేవారి విషయంలో 50 వేల రూపాయలు, తదితరులకైతే లక్షరూపాయలలోపు ఆస్తులకు ఈపన్నువర్తించదు. మితాక్షర న్యాయపద్ధతి మినహా తదితర హిందూ సమిష్టికుటుంబంలో 18 ఏండ్లు రాక ముందు చనిపోయినవ్యక్తికి ఈపన్ను వర్తించదు. కర్మకు అయ్యే ఖర్చులు, 5 వేలకు మించని స్త్రీధనం, హరణం పన్నునుండి మినహాయించబడినవి.

ఆంధ్రమంత్రివర్గాన్నెదుర్కొంటున్న సమస్యలు

విశ్వనాథంగారు పార్టీనివదలితే, 'ప్రజ'పోయి, సోషలిస్టుపార్టీ మిగుల్తుంది!

ఆంధ్ర ప్రజాసోషలిస్టుపార్టీ అధ్యక్ష - కార్యదర్శుల వివాదం మినహాయిస్తే, యీ వారంలో ఆంధ్రరాజకీయాలలో చెప్పుకోదగిన విశేషాలేమీలేవు. నవంబరు 23 తేది శాసనసభ సమావేశం, స్పీకరు ఎన్నిక మున్నగు కార్యక్రమమున్నది కాబట్టి, యిక ముందుముందు పరిణామాలు ఎట్లావుండగలవో యిప్పుడే వూహించలేము.

ఆంధ్రప్రభుత్వాన్ని వెంటనే ఎదుర్కొంటున్న సమస్యలు రెండున్నాయి. స్పీకరు ఎన్నిక, రాజధాని ప్రశ్న. స్పీకరు ఎన్నికవల్ల మంత్రివర్గం వుండడమో వూడడమో అనే ప్రశ్న లేకపోయినా, బలాబలాలు బయటపడతాయి. రాజధాని విషయంలో మాత్రం, మంత్రివర్గం ఒక అభిప్రాయాన్ని వెలిబుచ్చింది కాబట్టి, కర్నూలు నెగ్గకపోతే మంత్రివర్గంపై అవిశ్వాసంగా వుంటుందేమో!

విశ్వనాథంగారి వివాదం

ఆంధ్రప్రజాసోషలిస్టుపార్టీ కార్యదర్శి విజయనగరం రాజా, అధ్యక్షుడు విశ్వనాథం గారల మధ్య తీవ్ర వాదోపవాదాలు జరుగుతున్నాయి. విశ్వనాథంగారు మంత్రివర్గంలో చేరటకు పార్టీ అనుమతిలేదు, ఆయన పార్టీని ధిక్కరించాడు అని కార్యదర్శి అంటే; కార్యదర్శికి పార్టీతరఫున మాట్లాడే అధికారం లేదని, విశ్వనాథంగారు జవాబుచెప్పారు. ఈ వివాదాన్ని ఈనెల 28 తేదీ జరుగబోయే అఖిల భారత ప్రజా సోషలిస్టుపార్టీ కార్యవర్గం పరిష్కరించగలదు.

విశ్వనాథంగారు ప్రకాశంగారిని ఏ పరిస్థితుల్లోను వీడలేరు. అందువల్లనే యిటు ప్రకాశంగారిని, అటు పార్టీని వదలలేని నిస్సహాయస్థితిలో వేదాయమున్నారు. ఆచార్య కృపలానీ ప్రకటనలబట్టి విశ్వనాథంగారు పార్టీకి వ్యతిరేకంగా పోయినట్లే మనం భావించవలసి వుంటుంది. రాష్ట్రంలోకూడా ఆయనకు వ్యతిరేకతే ఎక్కువగా కనిపిస్తుంది. కాని నేటి రాష్ట్ర ప్రత్యేక పరిస్థితుల్లో విశ్వనాథంగారు మంత్రివర్గంలో చేరారు అనేది వివాదంలేని విషయం. అందువల్ల ప్రజా సోషలిస్టుపార్టీకూడా యీ విషయంలో దూరదృష్టిని, ఔదార్యాన్ని ప్రదర్శించవలసివుంటుంది. కాని పార్టీ ప్రతిపక్షంలోనే వుండదలిస్తేమాత్రం, విశ్వనాథంగారు పార్టీని వీడడమో, లేక మంత్రిత్వానికి స్వస్తి చెప్పడమో - రెండిట్లో ఏదోఒకటి జరుగవలసి వుంటుంది. మంత్రిత్వానికి స్వస్తి జరిగితే, ప్రకాశంగారు స్వయంగా తన బాధ్యతలను ఎంతకాలం నిర్వహించగలరో చెప్పలేము. అతో

చించవలసివుంటుంది. అదీగాక ఒకవేళ ఆయన పార్టీని వదలి, మంత్రిత్వాన్ని నిలుపుకుంటే, ఆయన అనుసరిస్తున్న సాంప్రదాయాన్నిబట్టి యిప్పుడు శాసనసభ్యత్వానికి రాజీనామా యిచ్చి, క్రొత్తగా ఎన్నికకు నిలబడవలసివుంటుంది. విశ్వనాథం, ఆయనతో వున్న తొమ్మిదిమంది శాసనసభ్యులు ప్రజాసోషలిస్టుపార్టీని వదలడం జరిగితే, ఆంధ్రదేశంలో ప్రజాపార్టీ విలీనీకరణకు ముందుండిన సోషలిస్టుపార్టీ మిగులుతుందన్న మాట.

స్పీకరు ఎన్నిక

మంత్రివర్గాన్నెదుర్కొనబోయే ప్రథమ గండం యిదే! మంత్రివర్గం ఒకఅభ్యర్థిని, ప్రతిపక్షాలన్నీ కలసి ఒకఅభ్యర్థిని నిర్ణయించవచ్చు. మంత్రివర్గం అభ్యర్థిగా శ్రీకాకుళం జిల్లాబోర్డు అధ్యక్షుడు, న్యాయవాది రొక్కం లక్ష్మీనరసింహంగారుండవచ్చు. కాని అనంతశయనం అయ్యంగార్ ప్రభృతులు చిత్తూరు వరదాచారిగారిని తీసుకరావాలని ప్రయత్నిస్తున్నారు. డిప్యూటీమంత్రుల నియామకం వుండదు కాబట్టి స్పీకరుఎన్నికలో పుగా మరొక యిద్దరు మంత్రులుగా తీసుకోబడవచ్చునని తెలుస్తున్నది. అందులో లక్ష్మీనరసింహంగారుంటే, స్పీకరు అవకాశం మరొకరికి వస్తుంది. అదీగాక మరొక మంత్రిపదవి ప్రజాపార్టీలో ఒకరికిస్తే వారిసహకారం మంత్రివర్గానికి లభించవచ్చు. ప్రభుత్వపార్టీకి వుండవలసిన బలాన్ని ఏదోఒక మార్గాన కేంద్రీకరించుకోగలరనే ఆశించవచ్చు.

> ### ఆంధ్ర భావతరంగాలు
> ★
> [మా రాజకీయపరిశీలకుడు]

రాజధాని ప్రశ్న

శాసనసభ ప్రథమ సమావేశంలోనే రాజధాని ప్రశ్న తీసుకవస్తామని కమ్యూనిస్టునాయకుడు నాగిరెడ్డిగారు స్పష్టంగా ప్రకటించారు.

● కొరత 4 పేజీలో

సుభాష్‌బోస్ మరణ వృత్తాంతం

సర్వాబద్ధమని అనుచరుని ప్రకటన: కరాచీపత్రికకథనం

"ప్రపంచ పత్రికలలో ప్రకటింపబడ్డట్లు, సుభాస్‌చంద్రబోస్ విమాన ప్రమాదంలో మరణించనేలేదు. పైగా వారు విమాన ప్రమాదంలో మరణించాడని ప్రకటింపబడ్డ తర్వాత మూడురోజులు సింగపూరులోనేవుండి, తర్వాత విమానం మోయగలిగినంత బంగారంతో ఒక ప్రత్యేక విమానంలో ఎచ్చటకో తెలియని ప్రదేశానికి పోయారు." అని పింగళి యస్. రెడ్డిగారు, కరాచీ వారపత్రిక 'కామెంట్'కు ఒక యింటర్వ్యూలో వివరించినట్లు ఆ పత్రికలో ప్రకటించబడింది.

సుభాస్ బోసుకు విమానప్రమాదం జరిగిన దన్న తర్వాత మూడురోజులుదాచిన, బోసుకు సన్నిహిత అనుచరుడైన ఆ వ్యక్తి కరాచీలోనే వున్నాడని, అతను ఆజాద్‌హింద్ ప్రభుత్వం లోని ప్రముఖులలో నొకరైన కరింగ్‌రేనని ఆ పత్రిక ప్రకటిస్తున్నది.

గతమాసంలో ఇనుపతెర (రష్యా, వుపగ్రహ రాజ్యాల కూటమి) నుండి బయటబడి, యిప్పుడు తన్పైరు యూరపులో వుంటున్న బోస్ సన్నిహితులలో మరొకరు దీనిని బలపరుస్తున్నారని, త్వరలో అతను మరికొన్ని వివరాలు వెల్లడించగలడని విశ్వసిస్తున్నట్లు ఆ పత్రిక వ్రాస్తున్నది. ఈ అనుచరుడు, బోస్‌ను కలుసుకొనుటకు 1949 లో శరత్‌బోస్, లాలా శంకరలాల్ గార్లు పంపినవ్యక్తేనట. అతను బోస్‌ను కలుసుకొన్నాడనుటకు ఆధారాలు కూడా వున్నాయట.

సుభాస్‌బోస్ సింగపూరునుండి పోయిన తర్వాత, చాంగ్‌కైషేక్‌ను కలుసుకొన్నాడనే సమాచారంకూడా తనవద్ద వున్నదని రెడ్డి తన్నాడట.

చాంగ్‌కైషేక్ ఏవిధంగా బోస్‌కు ద్రోహం చేయ తలపెట్టిందీ ఆ కేది మున్ముందు బయల్పడవలసి వుందనికూడా అంటాడు.

అయితే ఆయనెక్కడవున్నాడు అనేది అందరూ సర్వసాధారణంగా ప్రశ్నిస్తారని, అది తాను చెప్పగలిగే స్థితిలోలేరని, బోస్, ఆయన అనుచరుడు ఎచ్చటుండేది త్వరలో బయటపడగలదని, పింగళిరెడ్డి ఆశాభావాన్ని వెలిబుచ్చాడు.

ఇదివరకు చాలకాలం బోస్ రష్యాలో వున్నా, యిప్పుడచ్చట లేడనేది దృఢంగా చెప్పవచ్చునట. ఆయన పెక్కు పర్యాయాలు స్టాలిన్‌నుకూడా కలుసుకున్నాడట.

భారతదేశంలో కొందరు టోకియోనుండి బోస్ అస్తికలను తెచ్చుటకు ప్రయత్నిస్తున్నారని, అవసరమాత్రం వూనుకోవద్దని రెడ్డి హెచ్చరిక చేశాడు.

పెండ్లిపిలుపు

మీకు నచ్చిన రకంలో - అందంగా - ఆకర్షణీయంగా పెళ్లిపత్రికలు సకాలానికి అచ్చువేసి యివ్వగలం. అన్ని రకాల అచ్చుపనులకు మా ప్రెస్‌కు విచ్చేయండి.

జమీన్‌రైతు పవర్‌ప్రెస్ - నెల్లూరు

చినచెరుకూరు పాఠశాల వార్షికోత్సవం — సూళ్లూరుపేట బస్టాండులో ప్రయాణీకుల వసతిశాల — అలంపురంలో రామానందయోగి ప్రదర్శనం — అలగానిపాడులో కలరా — కావలి ఎగ్జిక్యూటివ్ ఆఫీసరుమార్పు —

చినచెరుకూరు పాఠశాల వార్షికోత్సవం

శ్రీ జెమార్ల రామరాఘవరెడ్డిగారి నిస్వార్థ సేవకు ప్రతిరూపంగా నిల్చివుండి, జిల్లా వుద్యోగులు, రాష్ట్రాధికార్లు, మంత్రులు, నాయకుల మన్ననలనందుకొన్న చినచెరుకూరుబోర్డు ప్రాథమిక పాఠశాల విద్యార్థి పారస్వత సంఘ వార్షికోత్సవం, ప్రజాకార్యాలపట్ల అత్యంత శ్రద్ధాసక్తులను కనపరచే కలెక్టరు శ్రీ హెచ్. సాంబమూర్తిగారి అధ్యక్షతన గత 27 తేదీ వైభవంగా జరిగింది.

హైవేస్ డివిజనల్ యింజనీరు శ్రీ హెచ్. ఆర్. సాదోజీరావు, హైవేస్ అసిస్టెంటు ఇంజనీరు సమద్, అడిషనల్ జిల్లా పంచాయితీ ఆఫీసరు పి కృష్ణారావు, జిల్లా ఆరోగ్య శాఖాధికారి డాక్టర్ బి. రామచంద్రన్, జిల్లా సంక్షేమాధికారి మల్లికార్జునరావు, జిల్లా బోర్డు కార్యదర్శి యం. చిన్నారెడ్డి, జిల్లా బోర్డు విద్యాశాఖాధికారి వెంకటరామ, నెల్లూరు రేంజి స్కూల్ల డిప్యూటీ యిన్స్పెక్టరు మల్లికార్జునరావు ప్రభృతులు యీ వుత్సవంలో పాల్గొనిరి.

కలెక్టరుగారిచే జండా ప్రతిష్ఠాపన జరిగిన పిమ్మట, కలెక్టరు తదితర వుద్యోగబృందానికి రామరాఘవరెడ్డిగారు హరిజనహాస్టల్సు, పంచాయితీచే నిర్వహింపబడుతున్న ఆయుర్వేద వైద్యశాల మొన్నగు సంస్థలను చూపిరి. అధ్యక్షుని కృషిని ప్రశంసిస్తూ కలెక్టరుగారు, గ్రామంలో మంచినీటి సౌకర్యంకూడా కలుగజేయవచ్చునని సూచిస్తూ, ఒక స్కీమును తయారుచేయవలసిందిగా జిల్లా పంచాయితీ ఆఫీసరుగారిని కోరిరి.

గ్రామ, నగర జీవితాలనుగూర్చి విద్యార్థులు చర్చించారు. స్కూల్ల డిప్యూటీ యిన్స్పెక్టరుగారు యీ సమస్యపై ముచ్చటించారు. వినోదప్రదర్శనాలు, కృష్ణరాయబారం నాటకం కడుసమర్థనీయంగా ప్రదర్శింపబడ్డాయి.

కలెక్టరుగారు మాట్లాడుతూ గ్రామజీవితం, నగర జీవితము పరస్పరం ఆధారపడివున్నాయని నుడివిరి. రామరాఘవరెడ్డిగారి నిస్వార్థ సేవను శ్లాఘించిరి.

ఆటలపోటీలలో, ప్రదర్శనాలలో నెగ్గిన విద్యార్థులకు కలెక్టరుగారు బహుమతులు పంచిరి. బాలబాలికలలోని క్రమశిక్షణ అందరిని ఆశ్చర్యం కొలిపింది. —మా. వి.

* * *

సూళ్లూరుపేట బస్సుప్రయాణీకుల వసతిశాల

పంచాయితీచే బస్టాండులో నిర్మించబడ్డ ప్రయాణీకుల వసతిశాల ప్రారంభోత్సవం గత 26 తేది కలెక్టరు సాంబమూర్తిగారిచే జరుపబడింది. సభకు మద్రాసు ఆంధ్రవాణిజ్య సంఘాధ్యక్షులు శ్రీ పి. సూర్యనారాయణగారు అధ్యక్షతవహించారు. పంచాయితీ అధ్యక్షులు శ్రీ కె. రాజగోపాల్‌గారు స్వాగత పత్రాన్ని చదువుతూ, పంచాయితీ స్థితిగతులను వివరించిరి. తక్కువవ్యయంతో ఎక్కువ సౌకర్యం కల్పించిన పంచాయితీ పెద్దలను కలెక్టరుగారు అభినందించిరి. ఇలాంటి ప్రజాహిత కార్యాలలో పంచాయితీలకు ప్రతివారును సహకరించాలని సూర్యనారాయణగారు వుపన్యసించిరి. —ఓ. వి.

* * *

అలంపురంలో రామానందయోగి భూగర్భ సమాధి

నెల్లూరుతాలూకా తరకవిఫూడిలో చాలకాలంవుండి, భూగర్భంలో కొన్ని మాసాల పాటు సమాధిచేయబడి సజీవంగా లేగాక తిరిపూర్ణ వుత్సాహం, ఆరోగ్యాలతో బయటకు వచ్చి ప్రజలను ఆశ్చర్య చకితులనుగా చేస్తుండిన శ్రీ రామానందయోగిగారు యిప్పుడు హైదరాబాదు సంస్థానంలోని అలంపురంలో వుంటున్నారు. అచ్చట గత 29 తేది సమాధిచేయబడి తిరిగా 1-10-53 తేది బయటకు వచ్చారు. ఏమౌతుందోనని భయపడుతుండిన ప్రజలకు యోగిగారి దర్శనం పరమానందాన్ని కల్గించింది. యోగిగారు యోగసాధనమునుగూర్చి వుపన్యసించారు.

వీరు ఇదివరలో విజయవాడలోకూడా యీ యోగసాధనచే వేలాది ప్రజలను ఆకర్షించిన విషయం జమీన్‌రైతు పాఠకులకు తెలును. —ఓ. వి.

* * *

అలగానిపాడులో కలరా

సెప్టంబరు నెలలో 12 మందికి కలరాసోకి నలుగురు మరణించారు. ఈ నెలలో 15 మందికి తగిలి, ఆరుగురు మరణించారు. ప్రభుత్వం తక్షణం మాకొక డాక్టరును ప్రత్యేకంగా వేసి, వ్యాధి నరికట్టవలసిందిగా కోరుచున్నాను.

—కోటంరెడ్డి కోటారెడ్డి.
పంచాయితీ ప్రెసిడెంటు

* * *

కావలి ఎగ్జిక్యూటివ్ ఆఫీసర్ మార్పు

కావలిపంచాయితీ ఎగ్జిక్యూటివ్ ఆఫీసరు శ్రీ ఎన్. వెంకటసుబ్బారెడ్డిగారు కనిగిరికి మార్చబడి, కనిగిరి ఆఫీసరు గౌస్‌మొహిద్దీన్‌గారు కావలికి నియమించబడ్డారు. క్రొత్తాఫీసరు 5 తేది చార్జితీసుకున్నారు. ఈసందర్భంలో పంచాయితీవుద్యోగబృందం 6 తేది పాతక్రొత్త ఆఫీసర్లగౌరవార్థం తేనీటివిందుచేసింది. ఛాయాగ్రహణంకూడా జరిగింది —మా. వి.

* * *

గుడ్లూరు గ్రంథాలయం

ఎరాగ్రప్రగడ గ్రంథాలయ సర్వసభ్య సమావేశం గత 19 తేది జరిగి, నిబంధనావళిలో కొన్ని సవరణలుగావించి, యీక్రింది నూతన కార్యవర్గం ఎన్నుకోబడింది.

శ్రీమతి తుమ్మలపెంట పార్వతీదేవమ్మ-అధ్యక్షురాలు; తుమ్మలపెంట జానకిరామయ్య-ఉపాధ్యక్షులు; సూరపరాజు కోటయ్య-కార్యదర్శి; పొదర్తి నీలకంఠయ్య-సహాయ కార్యదర్శి; గొల్ల సుబ్బారావు, బి. రామమూర్తి, పల్లంరెడ్డి శివరామరెడ్డి, మక్కెన అంజయ్యనాయుడు, వాడపల్లి సుదర్శనరావు, కె అంజయ్యగారలు సభ్యులు. —ఓ. వి.

* * *

గునపాడు ఆరోగ్యవారం

గత 25 తేది నుండి స్కూల్ల డిప్యూటీ యిన్స్పెక్టరుగారి ఆధ్వర్యాన స్థానిక పాఠశాలలో ఆరోగ్య శిశువారం జరిగింది. పంచాయితీ వారు పిల్లలకు పలకలు, పుస్తకాలు బహుమతులుగా పంచిరి. —పెదపర్తి పుల్లారెడ్డి.

* * *

కాగులపాడు రోడ్డు

దామరమడుగు తక్కెళ్లపాడు రోడ్డునుండి యీ కాగ్రించిరోడ్డు చీలుతుంది. కాగులపాడు నుండి పెరుమల్లికి రోడ్డువేయుటంతో యీగ్రాంచిరోడ్డు ప్రాముఖ్యత మరీ హెచ్చుతుంది. ఈ బ్రాంచిరోడ్డు చీలేచోట నెల్లూరు వెంకటరెడ్డిగారిచెల్లి లక్ష్మమ్మగారు బాటసారుల సౌకర్యార్థం ఒక మంచినీటి బావిని త్రవ్వించి పున్యం కట్టుకున్నది. ఆ మహాతల్లిపేరును రోజు ఎంతమంది బాటసారులు తలచుకుంటారో లెక్కలేదు. ఆమెగారికి మరొక చిన్నవిన్నపము:- ఆగ్రామానికి, చుట్టుప్రక్క గ్రామాలకుపోయే ప్రయాణీకులు బస్సులకొరకు అచ్చట నిరీక్షిస్తూ, ఎండకు వానకు తలదాచుకొనే సౌకర్యంలేక బాధపడుతున్నారు. బావిదగ్గరున్న చిరిశనపు చెట్టుక్రింద అరుగు నిర్మించి, షెడ్డు వేయిస్తే వారిపేరు చిరస్మరణీయంగా వుంటుంది. మంచినీటిని ప్రసాదించిన లక్ష్మమ్మగారే, నీడనుకూడా కలుగజేస్తే చిరస్మరణీయంగా వుంటుంది. మరెవ్వరైనాకూడా యీపుణ్యకార్యానికి పూనుకుంటే కృతజ్ఞులం. —ఒక బాటసారి.

* * *

కాళహస్తి—వెంకటగిరి బస్సు

నెల్లూరు-చిత్తూరు, నెల్లూరు-తిరుపతి బస్సులలో ప్రయాణీకులు కాళహస్తికి ప్రయాణం చేస్తుంటారు. వారు యీబస్సులలో ఏర్పేడు వరకువచ్చి, అచ్చటనుండి తిరుపతి కాళహస్తి బస్సులలో కాళహస్తి పోతున్నారు. కాని బస్సులలో ఏర్పేడునుండి చోటుదొరకడంలేదు. కాళహస్తి, వెంకటగిరి రైల్వేస్టేషన్లు కొన్నవ దూరంగా వున్నాయి కాబట్టి, ప్రయాణీకులు రైళ్లలోగాక, బస్సులలోనే ప్రయాణం చేస్తారు కావున వెంకటగిరి-కాళహస్తి మధ్య ఒకబస్సును వేస్తే ఎంతో సౌకర్యంగా వుంటుందని కోరుతున్నాను.

—సి. శేషయ్యనాయుడు,
(చంద్రగిరి).

* * *

తాటిపర్తి సహాయనిధి

గ్రామ యువజన సేవాసంఘంవారు, గోదావరి వరదబాధితుల నిధికి మూటపదహారు రూపాయలు వసూలుచేసి 'ఆంధ్రప్రభ' నిధికి పంపారు. —వెలుదుర్ల సుబ్బారెడ్డి

* * *

తూర్పుపల్లెచెరువు

ఆత్మకూరుతాలూకా నెల్లేరు మజరా తూర్పుపల్లెచెరువు మూడుసంవత్సరాల క్రితం గండిపడగా, గండి పూడ్చుటకు ఒకరికి కంట్రాక్టుకిచ్చారు. వారు మూడుతట్టలమట్టి దానిమొఖానపోసి సర్దుకున్నారు. దానితో తిరుగా కొద్దిపాటి వర్షానికే అది తెగిపోయింది. మూడుసంవత్సరాలనుండి ఆ చెరువు క్రింద చిట్టెడుగింజలు పండలేదు. రైతులు తల్లాడుతున్నారు. ఇప్పటికైనా దానికి సరైనవారిచేత మరమ్మత్తు చేయించి సహాయపడ ప్రార్థిస్తున్నాను. భూంపల్లె మాలకొండారెడ్డి.

* * *

కుల్లూరు సంతాపం

నిరాడంబర ప్రజాసేవకుడు గ్రంథ శేషయ్యగారు గత 18 తేది అకాలమరణానికి పాలైన సందర్భంలో, స్థానిక హైస్కూలు ఆవరణంలో 4. తేది సానుభూతి సభ జరిగింది. శేషయ్యగారి తైలవర్ణ చిత్రాన్ని 11 జతల ఎడ్లను పూన్చిన బండిమీద అలంకరించి మేళ తాళములతో ఊరేగించబడింది. ప్రజలెల్లరు ఆయన సమాధిపై పుష్పగుచ్ఛములనుంచిరి.

పాత్రుడుగారి బాల సంజీవిని (Regd,.)
పిల్లల లివర్ & స్ప్లీను వ్యాధులను నివారించును.
డాక్టరు పిళ్ళా పాపయ్యపాత్రుడు అండ్ బ్రదర్స్
19, దక్షిణమాడవీధి - మైలాపూరు - మదరాసు 4. ఫోను నెం 85254 నెం.
బ్రాంచి:- 7, సారంగపాణికోవిల తూర్పువీధి - కుంభకోణము.
అన్ని మందుల షాపులలోను దొరుకును

వీటా-అశోక

స్త్రీల పాలిటి
వరప్రసాదిని
శ్వేతరక్తప్రదరము — ఋతుశూలలు — ఋతుబద్ధము — నడుమునొప్పి — నిద్ర లేకుండుట బలహీనము మొదలగు గర్భాశయ వ్యాధులు పోగొట్టి టానిక్కుగా పనిజేయును.
వెలసీసా రు 2—8—0 లు
ESWAR
సింహపురి ఫర్మస్యూటికల్స్ నెల్లూరు.

REGD. NO. M. 3152

16-10-53 శుక్రవారం

ESTD: 1930

జమీన్‌రైతు

THE ZAMIN RYOT. NELLORE.

2 అణాలు

సంపుటి 25	మేనేజింగ్ ఎడిటర్: నెల్లూరు వెంకట్రామానాయుడు సంపాదకుడు: నెల్లూరు శ్రీరామమూర్తి	సంచిక 42

మరణ సుంకాలచట్టం నేడే ప్రారంభం

ఒకవ్యక్తి చనిపోయి అతనిఆస్తి వారసులకు సంక్రమించునప్పుడు దానిపైన ప్రభుత్వం విధించదలచిన మరణసుంకాలకు సంబంధించినచట్టం నేటినుంచి అమలులోకి వస్తుంది. ఈ చట్టం కాశ్మీర్ సంస్థానంలోతప్ప భారతదేశ మంతటికీ వర్తిస్తుంది. సర్వమైన స్థిరచరాస్తులకు ఇది వర్తిస్తుంది. వారసత్వంలో తారతమ్యాలనుబట్టి పన్ను విధిస్తారు. వారసులకు సంక్రమించిన ఆస్తికి నగదు విలువనుబట్టి దానిపై ఈ పన్నును లెక్కిస్తారు. ఈ పన్నును ఆస్తులు సంక్రమింప జేసుకున్నవారు ఆమందు చనిపోయిన ఆరు నెలలలోగా చెల్లించాలి. హిందూకుటుంబాల్లో మితాక్షర, మరుక్కట్టాయం, అళియసంతానం వగైరా దాయభాగపద్ధతులను అనుసరించేవారి విషయంలో 50 వేల రూపాయలు, తదితరులకైతే లక్షరూపాయలలోపు ఆస్తులకు ఈపన్నువర్తించదు, మితాక్షర న్యాయపద్ధతి మినహా తదితర హిందూ సమిష్టికుటుంబంలో 18 ఏండ్లు రాక ముందు చనిపోయినవ్యక్తికి ఈపన్ను వర్తించదు. కర్మకు అయ్యే ఖర్చులు, 5 వేలకు మించని స్త్రీధనం, హరణం పన్నునుండి మినహాయించబడినవి.

ఆంధ్రమంత్రివర్గాన్నెదుర్కొంటున్న సమస్యలు

విశ్వనాథంగారు పార్టీనివదలితే, 'ప్రజ'పోయి, సోషలిస్టుపార్టీ మిగుల్తుంది!

ఆంధ్ర ప్రజాసోషలిస్టుపార్టీ అధ్యక్ష - కార్యదర్శుల వివాదం మినహాయిస్తే, యీ వారంలో ఆంధ్రరాజకీయాలలో చెప్పుకోదగిన విశేషాలేమీలేవు. నవంబరు 23 తేది శాసనసభ సమావేశం, స్పీకరు ఎన్నిక మున్నగు కార్యక్రమమున్నది కాబట్టి, యిక ముందుముందు పరిణామాలు ఎట్లావుండగలవో యిప్పుడే వూహించలేము.

ఆంధ్రప్రభుత్వాన్ని వెంటనే ఎదుర్కొంటున్న సమస్యలు రెండున్నాయి. స్పీకరు ఎన్నిక, రాజధాని ప్రశ్న. స్పీకరు ఎన్నికవల్ల మంత్రివర్గం వుండదమో వూడదమో అనే ప్రశ్న లేకపోయినా, బలాబలాలు బయటపడతాయి. రాజధాని విషయంలో మాత్రం, మంత్రివర్గం ఒక అభిప్రాయాన్ని వెలిబుచ్చింది కాబట్టి, కర్నూలు నెగ్గకపోతే మంత్రివర్గంపై అవిశ్వాసంగా వుంటుందేమో!

విశ్వనాథంగారి వివాదం

ఆంధ్రప్రజాసోషలిస్టుపార్టీ కార్యదర్శి విజయనగరం రాజా, అధ్యక్షుడు విశ్వనాథం గారల మధ్య తీవ్ర వాదోపవాదాలు జరుగుతున్నాయి. విశ్వనాథంగారు మంత్రివర్గంలో చేరుటకు పార్టీ అనుమతిలేదు, ఆయన పార్టీని ధిక్కరించాడు అని కార్యదర్శి అంటే; కార్యదర్శికి పార్టీతరఫున మాట్లాడే అధికారం లేదని, విశ్వనాథంగారు జవాబుచెప్పారు. ఈ వివాదాన్ని ఈనెల 28 తేది జరుగబోయే అఖిల భారత ప్రజా సోషలిస్టుపార్టీ కార్యవర్గం పరిష్కరించగలదు.

విశ్వనాథంగారు ప్రకాశంగారిని ఏ పరిస్థితుల్లోను విడవలేరు. అందువల్లనే యిటు ప్రకాశం గారిని, అటు పార్టీని విడవలేని నిస్సహాయ స్థితిలో వేదాయమన్నారు. ఆచార్య కృపలానీ ప్రకటననుబట్టి విశ్వనాథంగారు పార్టీకి వ్యతిరేకంగా పోయినట్టే మనం భావించవలసి వుంటుంది. రాష్ట్రంలోకూడా ఆయనకు వ్యతిరేకతే ఎక్కువగా కనిపిస్తుంది. కాని నేటి రాష్ట్ర ప్రత్యేక పరిస్థితుల్లో విశ్వనాథంగారు మంత్రివర్గంలో చేరాడు అనేది వివాదంలేని విషయం. అందువల్ల ప్రజా సోషలిస్టుపార్టీకూడా యీ విషయంలో దూరదృష్టిని, ఔదార్యాన్ని ప్రదర్శించవలసివుంటుంది. కాని పార్టీ ప్రతిపక్షంలోనే వుండదలిస్తేమాత్రం, విశ్వనాథంగారు పార్టీని విడవడమా, లేక మంత్రిత్వానికి స్వస్తి చెప్పడమా - రెండిట్లో ఏదోఒకటి జరుగవలసి వుంటుంది. మంత్రిత్వానికి స్వస్తి జరిగితే, ప్రకాశంగారు స్వయంగా లేవలేని వ్యతిరేకతను ఎదుర్కొనవలసివచ్చినా ఆ... పరిశీలించవలసివుంటుంది. అదీగాక ఒకవేళ ఆయన పార్టీని వదలి, మంత్రిత్వాన్ని నిలుపుకుంటే, ఆయన అనుసరిస్తున్న సాంప్రదాయాన్ని బట్టి యిప్పుడు శాసనసభ్యత్వానికి రాజీనామా యిచ్చి, క్రొత్తగా ఎన్నికకు నిలువవలసివుంటుంది. విశ్వనాథం, ఆయనతో వున్న తొమ్మిది మంది శాసనసభ్యులు ప్రజాసోషలిస్టుపార్టీని వదలడం జరిగితే, ఆంధ్రదేశంలో ప్రజాపార్టీ విలీనీకరణకు ముందుండిన సోషలిస్టుపార్టీ మిగులుతుందన్న మాట.

స్పీకరు ఎన్నిక

మంత్రివర్గాన్నెదుర్కొనబోయే ప్రథమ గండం యిదే! మంత్రివర్గం ఒక అభ్యర్థిని, ప్రతి

> ### ఆంధ్ర భావతరంగాలు
>
> ★
>
> [మా రాజకీయపరిశీలకుడు]

పక్షాలన్నీకలసి ఒకఅభ్యర్థిని నిర్ణయించవచ్చు. మంత్రివర్గం అభ్యర్థిగా శ్రీకాకుళం జిల్లాబోర్డు అధ్యక్షుడు, న్యాయవాది రొక్కం లక్ష్మీనరసింహంగారుండవచ్చు. కాని అనంతశయనం అయ్యంగార్ ప్రభృతులు చిత్తూరు వరదాచారి గారిని తీసుకురావాలని ప్రయత్నిస్తున్నారు. డిప్యూటీమంత్రుల నియామకం వుండదు కాబట్టి స్పీకరుఎన్నికలో పూర్తిగా మరొక యిద్దరు మంత్రులుగా తీసుకోబడవచ్చునని తెలుస్తున్నది. అందులో లక్ష్మీనరసింహంగారుంటే, స్పీకరు అవకాశం మరొకరికి వస్తుంది. అదీగాక మరొక మంత్రిపదవి ప్రజాపార్టీలో ఒకరికిస్తే వారిసహకారం మంత్రివర్గానికి లభించవచ్చు. ప్రభుత్వపార్టీకి వుండవలసిన బలాన్ని ఏదోఒక మార్గాన కేంద్రీకరించుకోగలరనే ఆశించవచ్చు.

రాజధానిప్రశ్న

శాసనసభ ప్రథమ సమావేశంలోనే రాజధాని ప్రశ్న తీసుకవస్తామని కమ్యూనిస్టునాయకుడు నాగిరెడ్డిగారు స్పష్టంగా ప్రకటించారు.

● కొరత 4 పేజీలో

సుభాష్‌బోస్ మరణ వృత్తాంతం

సర్వాబద్ధమని అనుచరుని ప్రకటన: కరాచీపత్రికకథనం

"ప్రపంచ పత్రికలలో ప్రకటింపబడ్డట్లు, సుభాస్‌చంద్రబోస్ విమాన ప్రమాదంలో మరణించనేలేదు. పైగా వారు విమాన ప్రమాదంలో మరణించారని ప్రకటింపబడ్డ తర్వాత మూడురోజులు సింగపూరులోనేవుండి, తర్వాత విమానం మోయగలిగినంత బంగారంతో ఒక ప్రత్యేక విమానంలో ఎచ్చటకో తెలియని ప్రదేశానికి పోయారు." అని పింగళి యస్. రెడ్డిగారు, కరాచీ వారపత్రిక 'కామెంట్'కు ఒక యింటర్వ్యూలో వివరించినట్లు ఆ పత్రికలో ప్రకటించబడింది.

సుభాష్ బోసును విమానప్రమాదం జరిగినదన్న తర్వాత మూడురోజులు చూచిన, బోసుకు సన్నిహిత అనుచరుడైన ఆ వ్యక్తి కరాచీలోనే వున్నాడని, అతను ఆజాద్‌హింద్ ప్రభుత్వం లోని ప్రముఖులలో నొకరైన కరింగ్‌జేనని ఆ పత్రిక ప్రకటిస్తున్నది.

గతమాసంలో ఇనుపతెర (రష్యా, దాని మిత్ర రాజ్యాల కూటమి) నుండి బయటబడి, యిప్పుడు పశ్చిమ యూరపులో వుంటున్న బోస్ సన్నిహితులలో మరొకరు దీనిని బలపరుస్తున్నారని, త్వరలో అతను మరికొన్ని వివరాలు వెల్లడించగలడని విశ్వసిస్తున్నట్లు ఆ పత్రిక వ్రాస్తున్నది. ఈ అనుచరుడు, బోస్‌ను కలుసుకొనుటకు 1949 లో శరత్‌బోస్, లాలా శంకరలాల్‌గార్లు పంపినవ్యక్తేనట. అతను బోస్‌ను కలుసుకొన్నాడనుటకు ఆధారాలు కూడా వున్నాయట.

సుభాష్‌బోస్ సింగపూరునుండి పోయిన తర్వాత, చాంగ్ కైషేక్‌ను కలుసుకొన్నాడనే సమాచారంకూడా లభించి వున్నదని రెడ్డి అన్నాడట.

చాంగ్ కై షేక్ ఏవిధంగా బోస్‌కు ద్రోహం చేయ తలపెట్టిందీ అనేది ముమ్ముందు బయటపడ వలసి వుండనికూడా అంటాడు.

అయితే ఆయనెక్కడవున్నాడు అనేది అందరూ సర్వసాధారణంగా ప్రశ్నిస్తారని, అది తాను చెప్పగలిగే స్థితిలో లేనని, బోస్, ఆయన అనుచరుడు ఎప్పటికైనా త్వరలో బయటపడగలడని, పింగళి రెడ్డి ఆశాభావాన్ని వెలిబుచ్చాడు.

ఇదివరకు చాలకాలం బోస్ రష్యాలో వున్నా, యిప్పుడచ్చట లేడనీ దృఢంగా చెప్పవచ్చునట. ఆయన పెక్కు పర్యాయాలు స్టాలిన్‌నుకూడా కలుసుకున్నాడట.

భారతదేశంలో కొందరు టోకియోనుంచి బోస్ అస్థికలను తెచ్చుటకు ప్రయత్నిస్తున్నారని, అవనికమాత్రం పూనుకోవద్దని రెడ్డి హెచ్చరించాడు.

పెండ్లిపిలుపు

మీకు నచ్చిన రకంలో - అందంగా - ఆకర్షణీయంగా పెళ్లిపత్రికలు సకాలానికి అచ్చువేసి యివ్వగలం. అన్ని రకాల అచ్చుపనులకు మా ప్రెస్‌కు విచ్చేయండి.

జమీన్‌రైతు పవర్‌ప్రెస్ - నెల్లూరు

చినచెరుకూరు పాఠశాల వార్షికోత్సవం — సూళ్లూరుపేట బస్టాండులో ప్రయాణీకుల వసతిశాల — అలంపురంలో రామానందయోగి ప్రదర్శనం — అలగానిపాడులో కలరా — కావలి ఎగ్జిక్యూటివ్ ఆఫీసరుమార్పు —

చినచెరుకూరు పాఠశాల వార్షికోత్సవం

శ్రీ వేమారెడ్డి రామరాఘవరెడ్డిగారి నిస్వార్థ సేవకు ప్రతిరూపంగా నిల్చివుండి, జిల్లా వుద్యోగులు, రాష్ట్రాధికార్లు, మంత్రుల, నాయకుల మన్ననలనందుకొన్న చినచెరుకూరుబోర్డు ప్రాథమిక పాఠశాల విద్యార్థి పారస్పరిక సంఘ వార్షికోత్సవం, ప్రజాకార్యాలపట్ల అత్యంత శ్రద్ధాసక్తులను కనపరచే కలెక్టరు శ్రీ హెచ్. సాంబమూర్తిగారి అధ్యక్షతన గత 27 తేదీ వైభవంగా జరిగింది.

హైజీన్ డివిజనల్ యింజనీరు శ్రీ హెచ్. ఆర్. సారోజీరావు, హైజీన్ అసిస్టెంటు ఇంజనీరు సమద్, అడిషనల్ జిల్లా పంచాయితీ ఆఫీసరు పి. కృష్ణారావు, జిల్లా ఆరోగ్య శాఖాధికారి డాక్టర్ బి. రామచంద్రన్, జిల్లా సంక్షేమాధికారి మల్లికార్జునరావు, జిల్లా బోర్డు కార్యదర్శి యం. చన్నారెడ్డి, జిల్లా బోర్డు విద్యాశాఖాధికారి వెంకటరాజు, నెల్లూరు రేంజి స్కూల్సు డిప్యూటీ యిన్స్పెక్టరు మల్లికార్జునరావు ప్రభృతులు యీ వుత్సవంలో పాల్గొనిరి.

కలెక్టరుగారిచే జండా ప్రతిష్ఠాపన జరిగిన పిమ్మట, కలెక్టరు తదితర వుద్యోగబృందానికి రామరాఘవరెడ్డిగారు హరిజనహాస్టలును, పంచాయితీచే నిర్వహింపబడుతున్న ఆయుర్వేద వైద్యశాల మున్నగు సంస్థలను చూపిరి. అధ్యక్షుని కృషిని ప్రశంసిస్తూ కలెక్టరుగారు, గ్రామంలో మంచినీటి సౌకర్యంగూడా కలుగజేయవచ్చునని సూచిస్తూ, ఒక స్కీమును తయారుచేయవలసిందిగా జిల్లా పంచాయితీ ఆఫీసరుగారిని కోరిరి.

గ్రామ, నగర జీవితాలనుగూర్చి విద్యార్థులు చర్చించారు. స్కూల్సు డిప్యూటీ యిన్స్పెక్టరుగారు యీ సమస్యపై ముచ్చటించారు. వినోదప్రదర్శనాలు, కృష్ణరాయబారం నాటకం కడుసమర్థనీయంగా ప్రదర్శింపబడ్డాయి.

కలెక్టరుగారు మాట్లాడుతూ గ్రామజీవితం, నగర జీవితము పరస్పరం ఆధారపడివున్నాయని నుడివిరి. రామరాఘవరెడ్డిగారి నిస్వార్థ సేవను శ్లాఘించిరి.

ఆటలపోటీలలో, ప్రదర్శనాలలో నెగ్గిన విద్యార్థులకు కలెక్టరుగారు బహుమతులు అందించిరి.

బాలబాలికలలోని క్రమశిక్షణ అందరిని ఆశ్చర్యం కొలిపింది. —మా. వి.

* * *

సూళ్లూరుపేట బస్సుప్రయాణీకుల వసతిశాల

పంచాయితీచే బస్టాండులో నిర్మింపబడ్డ ప్రయాణీకుల వసతిశాల ప్రారంభోత్సవం గత 26 తేదీ కలెక్టరు సాంబమూర్తిగారిచే జరుపబడింది. సభకు మద్రాసు ఆంధ్రవాణిజ్య సంఘాధ్యక్షులు శ్రీ పి. సూర్యనారాయణగారు అధ్యక్షతవహించారు. పంచాయితీ అధ్యక్షులు శ్రీ క. రాజగోపాల్ గారు స్వాగత పత్రాన్ని చదువుతూ, పంచాయితీ స్థితిగతులను వివరించిరి. తక్కువవ్యవధిలో ఎక్కువ సౌకర్యం కల్గించిన పంచాయితీ పెద్దలను కలెక్టరుగారు అభినందించిరి. ఇలాంటి ప్రజాహిత కార్యాలలో పంచాయితీతో ప్రతి పౌరుడు సహకరించాలని సూర్యనారాయణగారు వుద్బోధించిరి. —ఒ. వి.

* * *

అలంపురంలో రామానందయోగి భూగర్భ సమాధి

నెల్లూరుజిల్లా కరకవిడ్రాడులో చాలకాలంవుండి, భూగర్భంలో కొన్ని మాసాల పాటు సమాధిచేయబడి సజీవంగానేగాక పరిపూర్ణ వుత్సాహం, ఆరోగ్యాలతో బయటకువచ్చి ప్రజలను ఆశ్చర్య చకితులనుగా చేస్తుండిన శ్రీ రామానందయోగిగారు యిప్పుడు హైదరాబాదు సంస్థానంలోని అలంపురంలో వుంటున్నారు. అచ్చట గత 29 తేదీ సమాధిచేయబడి తిరిగా 1-10-53 తేదీ బయటకు వచ్చారు. ఏమౌతుందోనని భయపడుతుండిన ప్రజలకు యోగిగారి దర్శనం పరమానందాన్ని కల్గించింది. యోగిగారు యోగసాధనసుగూర్చి వుపన్యసించారు.

వీరు ఇదివరలో విజయవాడలోగూడా యీ యోగసాధనచే జేలాది ప్రజలను ఆకర్షించిన విషయం జమీన్ రైతు పాఠకులకు తెలును. —ఒ. వి.

* * *

అలగానిపాడులో కలరా

సెప్టంబరు నెలలో 12 మందికి కలరాసోకి నలుగురు మరణించారు. ఈ నెలలో 15 మందికి తగిలి, ఆరుగురు మరణించారు. ప్రభుత్వం తక్షణం మారొక డాక్టరును ప్రత్యేకంగా వేసి, వ్యాధి నరికట్టవలసిందిగా కోరుచున్నాను.

—కోటంరెడ్డి కోటారెడ్డి, పంచాయితీ ప్రెసిడెంటు

* * *

కావలిఎగ్జిక్యూటివ్ ఆఫీసర్‌మార్పు

కావలిపంచాయితీ ఎగ్జిక్యూటివ్ ఆఫీసరు శ్రీ ఎం. వెంకటసుబ్బారెడ్డిగారు కనిగిరికి మార్చబడి, కనిగిరి ఆఫీసరు గౌస్ మొహిద్దీన్ గారు కావలికి నియమించబడ్డారు. క్రొత్తాఫీసరు 5 తేదీ చార్జీతీసుకున్నారు. ఈసందర్భంలో పంచాయితీవుద్యోగబృందం 6 తేదీ పాతక్రొత్త ఆఫీసర్లగౌరవార్థం తేనీటివిందుచేసింది. ఫొటోగ్రాఫుంగూడా జరిగింది —మా. వి.

* * *

గుడ్లూరు గ్రంథాలయం

ఎర్రాప్రగడ గ్రంథాలయ సర్వసభ్య సమావేశం గత 19 తేదీ జరిగి, నిబంధనావళిలో కొన్ని సవరణలుగావించి, యీక్రింది నూత్న కార్యవర్గం ఎన్నుకోబడింది.

శ్రీమతి తుమ్మలపెంట పార్వతీదేవమ్మ-అధ్యక్షురాలు; తుమ్మలపెంట జానకిరామయ్య-ఉపాధ్యక్షులు; సూరపరాజు కోటయ్య-కార్యదర్శి; పాదర్తి నీలకంఠయ్య-సహాయ కార్యదర్శి గొల్ల సుబ్బారావు, బి. రామమూర్తి, వల్లంరెడ్డి శివరామరెడ్డి, మక్కెన అంజయ్యనాయుడు, వాడపల్లి సుదర్శనరావు, కె. అంజయ్యగారలు సభ్యులు. —ఒ. వి.

* * *

గునపాడు ఆరోగ్యవారం

గత 25 తేదీ గూడూరు స్కూల్సు డిప్యూటీ యిన్స్పెక్టరుగారి అధ్యక్షతన స్థానిక పాఠశాలలో ఆరోగ్య శిబువారం జరిగింది. పంచాయితీవారు పిల్లలకు పలకలు, పుస్తకాలు బహుమతులుగా యిచ్చిరి. —పెదపర్తి పుల్లారెడ్డి.

* * *

కాగులపాడు రోడ్డు

రామరమదుగు తర్వాత బుచ్చిరెడ్డినుండి యీ క్రాంతిరోడ్డు చీలుతుంది. కాగులపాడు నుండి పెనబల్లికి రోడ్డువేయుడంతో యీక్రాంతిరోడ్డు ప్రాముఖ్యత మరీ హెచ్చుతుంది. ఈ క్రాంతిరోడ్డు చీలేచోట నెల్లూరు వెంకటరెడ్డిగారిభార్య లక్ష్మమ్మగారు బాటసారుల సౌకర్యార్థం ఒక మంచినీటి బావిని త్రవ్వించి పుణ్యం గట్టుకున్నది. ఆ మహాతల్లి పేరును రోజు ఎంతమంది బాటసారులు తలచుకుంటారో లెక్కలేదు. ఆమెగారికి మరొక చిన్నవిన్నపము:- ఆగ్రామానికి, చుట్టుప్రక్క గ్రామాలకుపోయే ప్రయాణీకులు బస్సులకోరకు అచ్చట నిరీక్షిస్తూ, ఎండకు వానకు తల దాచుకొనే సౌకర్యంలేక బాధపడుతున్నారు. బావిదగ్గర వున్న చిరితనపు చెట్టుక్రింద అరుగు నిర్మించి, పెద్ద తేయిస్తే వారిసేవ చిరస్మరణీయంగా వుంటుంది. మంచినీటిని ప్రసాదించిన లక్ష్మమ్మగారే, నీడనుగూడా కలుగజేస్తే చిరస్మరణీయంగా వుంటుంది. మరెవరైనాగూడా యీపుణ్యకార్యానికి పూనుకుంటే కృతజ్ఞులం. —ఒక బాటసారి.

* * *

కాళహస్తి—వెంకటగిరి బస్సు

నెల్లూరు-చిత్తూరు, నెల్లూరు-తిరుపతి బస్సులలో ప్రయాణీకులు కాళహస్తికి ప్రయాణం చేస్తుంటారు. వారు యీబస్సులలో ఏర్పేడు వరకువచ్చి, అచ్చటనుండి తిరుపతి కాళహస్తి బస్సులలో కాళహస్తి పోతున్నారు. కాని బస్సులలో ఏర్పేడునుండి చోటుదొరకడంలేదు. కాళహస్తి, వెంకటగిరి రైల్వేస్టేషన్లు చాలాదూరంగా వున్నాయి కాబట్టి, ప్రయాణీకులు రైళ్లలోగాక, బస్సులలోనే ప్రయాణం చేస్తారు. కావున వెంకటగిరి-కాళహస్తి మధ్య ఒకబస్సునువేస్తే ఎంతో సౌకర్యంగా వుంటుందని కోరుతున్నాను.

—సి. శేషసత్యనారాయణ, (చంద్రగిరి).

* * *

తాటిపర్తి సహాయనిధి

గ్రామ యువజన సేవాసంఘంవారు, గోదావరి వరదబాధితుల నిధికి మూటపదహారు రూపాయలు వసూలుచేసి 'ఆంధ్రప్రభ' నిధికి పంపారు. —వెలుగూర్ల సుబ్బారెడ్డి

* * *

తూర్పుపల్లెచెరువు

ఆత్మకూరుతాలూకా పెద్దేరు మజరా తూర్పుపల్లెచెరువు మూడుసంవత్సరాల క్రితం గండిపడగా, గండి పూడ్చుటకు ఒకరికి కంట్రాక్టుకిచ్చారు. వారు మూడుకట్టలుకట్టి దానివసూళ్ళానపోసి సర్దుకున్నారు. తానీతో తిరుగా కొద్దిపాటి వర్షానికే అది తెగిపోయింది. మూడుసంవత్సరాలనుండి ఆ చెరువుక్రింద చిట్టెడుగింజలు పండలేదు. రైతులు అల్లాడుతున్నారు. ఇప్పటికైనా దానికి సరైనవారిచేత మరమ్మత్తు చేయించి సహాయపడ ప్రార్థిస్తున్నాను. భూంపల్లె మాలకొండారెడ్డి.

* * *

కుల్లూరు సంతాపం

నిరాడంబర ప్రజాసేవకుడు గ్రంథి శేషయ్యగారు గత 18 తేదీ అకాలమరణానికి పాలైన సందర్భంలో, స్థానిక హైస్కూలు ఆవరణంలో 4. తేదీ సానుభూతి సభ జరిగింది. శేషయ్యగారి తైలవర్ణ చిత్రాన్ని 11 జతల ఎడ్లను పూన్చిన బండిమీద అలంకరించి మేళ తాళములతో పూరేగింపజేసిరి. ప్రజలెల్లరు ఆయన సమాధిపై పుష్పగుచ్ఛములుంచిరి.

పాత్రుడుగారి బాలసంజీవిని (Regd,.)
పిల్లల లివర్ & స్ప్లీను వ్యాధులను నివారించును.
డాక్టరు పిళ్ళా పాపయ్యపాత్రుడు అండ్ బ్రదర్స్
19, దక్షిణమాడవీధి - మైలాపూరు - మదరాసు 4. ఫోన్ నెం 85254 నెం.
బ్రాంచి:- 7, సారంగపాణికోవిల వీధి — కుంభకోణం.
☞ అన్ని మందుల షాపులలోను దొరుకును

విటా-అశోక

స్త్రీల పాలిటి వరప్రసాదిని
శ్వేతరక్తప్రదరము — బుతుశూలలు — బుతుబద్ధము — నడుమునొప్పి — నిద్ర లేకుండుట — బలహీనము మొదలగు గర్భాశయ వ్యాధులు పోగొట్టి టానిక్కుగా పనిచేయును.
వెలసీసా రు 2—8—0 లు
సింహపురి ఫర్మసూటికల్సు నెల్లూరు.

చిట్ చాట్

మల్లిక్

నేనూ, మాకృష్ణుడూ ఇద్దరమూ కలసి పాతమాంబళం వెళ్లేం, చంద్రకుమారి ఇంటికి.

'శాంతి' సెల్యులాయిడ్ లోని చంద్రకుమారి ఎంత అమాయకంగా కనిపించిందో, ఇంట్లోని చంద్రకుమారికూడా అలాగే కనిపించింది.

ఆర్భాటంలేని ముగ్ధసౌందర్యంతో, ఆమె నిరాడంబరంగా వుంటుంది. ఆమెయింటికి వెడితే, మనం ఫిలింస్టార్ ఇంటికి వెళ్లినట్లు అనుకోం. అంత 'సింపుల్'గా వుంటుంది.

చంద్రకుమారికళ్లు ఎంత చక్కనికళ్లు.

'శాంతి' చిత్రం చూచిన ప్రేక్షకులకి జ్ఞాపకం వుండేవుంటాయనుకుంటాను.

"మీరెంతవరకూ చదువుకున్నారండీ" అని అడిగాను నిశ్శబ్దాన్ని భంగంచేస్తూ.

"సెకండ్ ఫారం దాకానే చదువుకున్నాను" అందామె.

"ఏయే చిత్రాల్లో నటిస్తున్నారూ?"

"చిత్రాలా?" అని చిత్రంగా నవ్వింది. ఆశ్చర్యపోయాన్నేను.

"చిత్రాలేవీ?"

"అదికాదండీ. శాంతితర్వాత నేను నటించింది లేదసలు. అసలునాకు అవకాశాలుంటేగా ఏయే చిత్రాలు అని మీరడిగితే నే సమాధానం చెప్పడం?" అందామె.

"అయితే ఒక్క..."

"అదే చెప్పబోతున్నది. ప్రస్తుతం ఒకే ఒక్క చిత్రంలో నటిస్తున్నాను. అది హెచ్. యం. రెడ్డిగారి "లెగసీ"

"మీరు బాగా పాడతారని విన్నానూ?"

"బాగేమిటిలెండి. ఓమోస్తరుగా పాడతాను" మాకృష్ణుడు అందుకున్నాడు.

"ఏ రాగమైనా రికార్డయినా, ఏడెనిమిదిసార్లు ఆమెకి పెట్టి వినిపిస్తే చాలు. సాహిత్యం, స్వరం, లయ తప్పకుండా, చంద్రకుమారి పాడి వినిపించేస్తుంది. అదీ ఆమె ప్రత్యేకత" అన్నాడు.

"నిజమేనా" అన్నాను.

"ఆ ప్రత్యేకతని గుర్తించడంవల్లే, వాళ్లవాళ్లు ఆమెని మెడ్రాస్ తీసుకొచ్చింది" అని కృష్ణుడే సమాధానం చెప్పేశాడు.

"పాటపాడగల శక్తివున్నా, చిత్రంలో అవకాశం దొరకద్దూ?" అందామె.

ఆ అనడంలో ఎంత నిస్పృహ. "నిజమే. దొరకద్దూ?" అన్నాడు కృష్ణుడు. "ఆమెకి డేన్సుకూడా వచ్చు. చక్కగా చేస్తుంది" అంటూ ముగించాడు.

"అరవం మాట్లాడ......"

"ఓ. రాయాగలను. చదవాగలను..."

"ఇంకేం మీరు నటిస్తారు, పాడతారు, డేన్సుచేస్తారు, తెలుగు తమిళ భాషలు రెండూ వచ్చు......"

"అవకాశాలేయ్?" అన్నాడు మధ్యలో మా కృష్ణుడు అడ్డొచ్చి.

"అవకాశాలు రావడంలేదని అనుకోవాల్సినది చంద్రకుమారిలాంటివాళ్లు కాదు. కనుమరుగైపోతున్న వాళ్లబాధ అది. చంద్రకుమారి వయస్సెక్కువ చిన్నది. ఆమె ముందున్నది అంతా వెలుగే. ఆ వెలుగులోంచి అవకాశాలే, వెతుక్కుంటూ వచ్చి, ఆమె భవిష్యత్తుని మరింత ఉజ్వలం అయేట్లుచేస్తాయి" అన్నానులేస్తూ.

గోడమీద బల్లి "టిక్ టిక్"మని కూసింది.

ఆ కూతకి తర్వాత కృష్ణుడితో "బల్లి కూత వినగానే శివరావు జ్ఞాపకం వచ్చేడు" అన్నాను.

"ఏం?"

"ఏం ఏమిటి? శివరావు ఇంటినిండా బల్లులే. శివరావు ఏదో మాట్లాడుతూంటాడు. బల్లి కూస్తుంది. చూడు భాయ్ మనం అన్నది సత్యం" అంటూ అంటాడు. ఇది నిత్యం పరిపాటి అయిపోయిందనుకో" అన్నాను.

"గలగలలాడదూ, లేకపోతే ఆ ఎలక్ట్రిక్ ట్రెయిన్ గేటు వేసేస్తాడు. బెల్లంకొండతో దిగాలి"

"పరుగెడదామా? పరిగెడదామా"

* * *

ఈమధ్య ఒక ఫిలిం నటుడి ఇంటికి వెళ్లేను. పేరు చెప్పడం మంచిదికాదు. అయినా అంత అవసరమూ లేదు. అవసరంలేదన్నానని, ఆయన అప్రధానుడనిమాత్రం అనుకోకండి. వెళ్లగానే కూర్చోమన్నాడు. కూర్చున్నాను.

"ఫిలిం పత్రికలు - చిత్రాలమీద చేస్తున్న విమర్శలు దారుణంగా వుంటున్నాయండీ. విమర్శించడం తేలికే. చిత్రం తియ్యడమూ, నటించడమూ కష్టం." అన్నాడాయన.

"మీరనుకున్నంత తేలిక కాదు విమర్శించడం" అన్నాను.

"అబ్బెబ్బే. నేను అన్న ఈ మాటలు మిమ్మల్ని గురించి అన్నవి కావండోయ్ కొంపతీసి అలా అనుకునేరు. జనరల్ గా మాట్లాడేనంతే"

"అంతే అంతే. ఇంతకీ 'విమర్శ' ఎంతో తేలిక అయిన పని అని మీ ఉద్దేశం"

"తేలికే చూడండి......"

"తేలికే అని పలికేరారు. ఇది పొరపాటు. విమర్శ అంటే, గంధాను లేపనమూ కాదు. కత్తిపోటూ కాదు. ఒక్కొక్క వాక్యం వ్రాస్తూ సరియైన విమర్శకుడు ఎంత ఊగులాడుతాడో మీకు అర్థంకాదు" అన్నాడు.

"చూడండి నేను నటించిన పాత్రలు..."

"వ్యక్తిగతంగా మీ పాత్రల్ని గురించి మనం మాట్లాడడం అవసరం. మీరు 'విమర్శని' గురించి జనరల్ గా మాట్లాడేరు. నేనూ అంతే. మీ పాత్రల్ని గురించి విమర్శించడం; లేక మరొకరుచేసిన విమర్శలమీద చర్చించడం - ప్రస్తుతం నేను చెయ్యలేను. ఒకరు మీ పాత్రల్ని, మీరు నటించిన చిత్రాన్ని - మీకు నచ్చనివిధంగా విమర్శించారని - 'విమర్శ' అంటేనే చులకన భావాన్ని ఏర్పరచుకోవడం మంచిదికాదేమో ఆలోచించుకోండి"

"కూర్చోండి. కూర్చోండి. ఇంకాస్సేపు"

"పనివుంది మళ్ళీ రేపు వస్తాగా" అంటూ లేచాను.

"నన్ను మాత్రం అపార్థం చేసుకోకండి" అన్నాడాయన.

"అబ్బే" అంటూ రోడ్డు పుచ్చుకున్నాను.

మంచిని మంచి అనవచ్చు. ఆ మంచిని మెచ్చుకోవచ్చు.

చెడ్డని - చెడ్డ అనకూడదు. ఆ చెడ్డని తెగడాడకూడదు.

వస్నీరు పన్నీరే!

కుళ్లు కుళ్లే!!

* * *

సోఫాలో కూర్చునివుందామె. ఆమె చుట్టూ ముగ్గురుపిల్లలు గారాలు పోతున్నారు.

ముగ్గురుపిల్లల చేతిలోనూ, మెత్తని తడి గోధుమపిండి ముద్దలున్నాయి.

ఆపిల్లలు - ఆమెని చిన్నచిన్న బొమ్మలు చేసిపెట్టమని తొందర చేస్తున్నారు.

పిండితో బొమ్మలు చెయ్యడం ఎలాగో ఆమె, పిల్లలకి నేర్పుతోంది.

"పాము చెయ్యనా? తేలు చెయ్యనా?" అందామె, వాళ్ళల్లో ఏడుస్తున్న బుడతణ్ణి బుజ్జగిస్తూ.

"పాము పేము మి టి పాము అసహ్యంగా" అన్నాడు ఒకచిన్నవాడు. "తాబేలుచెయ్యి. ఏం" అంటూ తనచేతిలోవున్న గోధుమముద్దని అందించాడు.

"నెమలి కావాలి" అన్నాడు మూడోవాడు.

అతనిచేతిలోని గోధుమపిండిముద్దని అందుకుందామె.

తాబేలుచేస్తూ తలెత్తిచూసింది.

"నటుస్తే ఎప్పుడూరావడం?" అంది నన్ను చూసి.

"ఇప్పుడే. బొమ్మని కానివ్వండి" అన్నా.

పిండిబొమ్మలు చెయ్యగలదామె. అంతే కాని పార్వతీదేవిలా వాటికి ప్రాణంమాత్రం పొయ్యలేదు.

తాబేలు తయారయిపోయింది.

"నడిపించవేం?" అన్నాడు చిన్నాడు.

"తాబేలు నడుస్తుందేమిట్రా. నీ వెంపారం. పాకుతుంది కదూ?" అన్నాడు రెండోవాడు.

పాకే తాబేలువద్దు. నడిచేతాబేలు చెయ్యి. కాకుంటే దీన్నే నడిపించు అంటూ చిన్నాడు రాగాలాపన తీశాడు.

"పొండిరా లోపలికి" అందామె. మనిషిని పిలిచారు పిల్లల్ని. ముగ్గురుపిల్లలు పరిగెత్తారు.

"మీ "తిరుపతి పెరల్" చూశాను" అన్నా.

"యస్. ఏ. అయ్యరు ధర్మమాఅని నా కేరెక్టర్ వున్న చాలా భాగాన్ని కత్తిరించేశాడు" అందామె.

"వెళ్ళిపోయేదుగా. ఇప్పుడు ఏయే చిత్రాల్లో వుంటారూ?"

"సారథి, నరసాన్ చిత్రాల్లోను, రాంనాథ్ గారు ఫిలింసెంటర్ లో తీస్తున్న హిందీ, అరవ చిత్రాల్లోను, ఆశేషి, లక్ష్మి, పల్లెపడుచు చిత్రాల్లోను"

"ఇన్ని చిత్రాల్లో నటిస్తూ, గోదావరి వరద బాధితుల సహాయార్థం విశాలాంధ్ర పర్యటనని ఎలా కొనసాగిస్తారూ?"

"అందుకే నేను మానుకున్నది. ఇంతమంది నిర్మాతలూ నాగురించి - షూటింగు ఆపుకోని కూర్చోడం నాకు యిష్టంలేదు" అందామె.

"కన్నాంబ, రామశర్మ, భానుమతికూడా వెళ్ళడం లేదనుకుంటాను. అయితే ఇందరూ కలిసి ఏదో నాటకం వేస్తున్నారటగా?"

"ఔనండి. "స్త్రీసామ్రాజ్యం" వేస్తున్నారు"

"ఎవరు వ్రాశారు"

"కొప్పరపు సుబ్బారావుగారు"

"ఎప్పటినుంచి బయల్దేరతారండీ?"

"నాలుగో తారీఖునుంచి. మొత్తం పదిహేను రోజులపైన టూర్. పెద్దయత్నం. ఎక్కడా తీరుబడిలేకుండా వుందండి. నెలరోజులనుంచి 'డబుల్ షిఫ్ట్' పనిచేస్తున్నా. ఏమాత్రం వీలుగావున్నా నేనూ బయల్దేరివుండేదాన్నే" అంది కృష్ణకుమారి.

ముగ్గురుపిల్లలూ పోటీలుపడి పరిగెత్తుకుంటూ వచ్చారు. ఈసారి ముగ్గురూ కూడబలుక్కొని ఒక్కమాటమీదే వచ్చారు. ముగ్గురూ మాట్లాడే చిలకని చెయ్యమన్నారు.

"ఎగిరేచిలకని చెయ్యమనండి" అంటూ లేచాను.

——

'ప్రియురాలి' పాతబాకీలు చెల్లించకుండానే కోనేరుపూడి కృష్ణమూర్తి మరొకసొంతచిత్రాన్ని నిర్మించడానికి దిగడం దారుణంగా వుంది. పాతబాకీల్ని చెల్లించకుండా క్రొత్తవాళ్లతో చిత్రాన్ని నిర్మించడానికి పూనుకున్న ఈ ప్రొడ్యూసర్ ఎంత ఉదారుడో! ఇతనికి సహాయించబోతున్న వ్యక్తులు ఎంతఉదాత్తులో!

రెడ్డి అండ్ కో

(రిజిష్టర్డు)

H. O. గోపాలపురం [తూర్పు గోదావరిజిల్లా]

కుష్టు — బొల్లి

సుఖరోగాది చికిత్సానిపుణులు

కేటలాగు పుచితము.

— విజ్ఞప్తి —

మహాశయులారా!

నెల్లూరు మరియు చుట్టుప్రక్కల జిల్లాలవారి సౌకర్యార్థం మా బ్రాంచి ఆఫీసు నెల్లూరుకటవుట్ కాపువీధిలో పెట్టియున్నాము. మా కంపెనీ ఔషధములు కేటలాగులో నిర్ణయించియుండు ధరలకే మా నెల్లూరు బ్రాంచిలోకూడా దొరకు సలహాలతో మా ఔషధములే విక్రయించబడును. మారిజిష్టర్డు పొందిన దొరకు అనుభవశాలిచే నెల్లూరు బ్రాంచి మేనేజరుగా నియమించియున్నాము. కావున మా ఔషధములు కావలసినవారు నెల్లూరుబ్రాంచిలో పుచ్చుకొనవలెనని ప్రార్థన. వృథాశ్రమ, ఖర్చులుతప్పును.

అందాన్ని — ఆనందాన్ని రెంటినీ యివ్వగలరు

గుండాల వెంకటసుబ్బారెడ్డి & సన్సు

నగలవర్తకులు

చిన్నబజారు — నెల్లూరు.

పక్షవాతమునకు

PARALYSIS CURE (REGD)

(Trade Mark No. 154754)

మామందు అమోఘంగా పనిచేస్తుంది. ఆ వ్యాధినుండి మిమ్ము విముక్తిచేస్తుంది దిగులుపడవలదు. వారంమందు రు 7 లు

బొమ్మా జితేంద్ర

(బొమ్మా కేశవులు కుమారులు) నెల్లూరు.

ఆంధ్రమంత్రివర్గానికి మా సలహాలు ★★★

కౌలుదారీ శాసనం ఆంధ్రకుపకరించదు!

ఆంధ్ర మంత్రులు శ్రీ విశ్వనాథంగారు త్వరగా కౌలుదారీ బిల్లు ప్రవేశపెట్టనున్నట్లు చెప్పినారు. తమిళనాడులో తంజావూరునందు మిరాశీదారు పద్ధతి వున్నందువల్ల అక్కడ ఆ బిల్లు ఎక్కువ వుపకరించింది. ఆంధ్రదేశంలో అలాటి పద్ధతి లేనందువల్ల ఇక్కడ అంతగా వుపకరించదు. కొందరు భూస్వాములు పరాయివూళ్లవుంటూ సొంతంగా వ్యవసాయం చేయకుండా కౌలుకిచ్చే వారుగాను, కొందరు భూస్వాములు తాము స్వంత సాగుబడి చేసుకుంటూ కొన్ని భూములుమాత్రం కౌలుకిస్తూ వుండేవారుగా వున్నారు. మొదటిరకం వారు కౌళ్ళు ఇష్టంచేసి యిచ్చివుంటారు. రెండవ రకంవారు మామూలీగా కౌలుకిస్తూ వుంటారు. రెండవ రకంవారు యిప్పటికే కౌల్లకివ్వడం మానేసి స్వంతంగా సాగుబడి చేసుకుంటున్నారు. అది మామూలీ కౌళ్ళు అవటం వల్లనున్నూ అప్పటికప్పుడు యిస్తూ తీసుకోవడంవల్లనూ ఏ దాఖలాలూ వుండవు. ప్రభుత్వంవారి గ్రామలెక్కలలో స్వంతదారులవు, సాగుబడిదారులవు అనే విచక్షణలేనందువల్ల లెక్కదాఖలా ఏమీవుండబోదు. కావున స్వంత సాగుబడి చేసుకుండా దూరంగా వుండి కౌల్లకిచ్చినవారి భూములు మాత్రమే యీ చట్టం క్రిందకు వర్తిస్తవి. అవి చాలా కొద్దిపాటి భూములుమాత్రమే కాబట్టి పల్లెలలోని వ్యవసాయ కూలీలకెక్కువ వుపయోగపడవు.

సమగ్ర భూసంస్కరణలు ఎప్పుడొస్తాయో చెప్పలేము. ఎంత త్వరగా చేసినా రెండవ పంచవర్ష ప్రణాళికలో గాని అములుకు రాబోవు. భూములు భూస్వాములవద్దనుంచి ప్రభుత్వం తీసికోవాలంటే రాజ్యాంగచట్టం ప్రకారం కొంత పరిహారము యివ్వవలసి వుంటుంది. ప్రస్తుతము ప్రభుత్వాలవద్ద ధనము లేనందువల్ల ఆ పద్ధతి చాలా క్లిష్టంగా ఏర్పడబోతుంది. కాబట్టి మేము సూచించబోయ్యే తేలిక పద్ధతిమీద ఐతే భూస్వాములకు పరిహార మివ్వకుండానే రొక్కమునుంచి వ్యవసాయ కూలీలకు వుపకరించేటట్లు చేయవచ్చు.

ఒక రైతుకుటుంబానికి యిన్ని ఎకరాలో, నూరెకరాలో ఒక పరిమితం నిర్ణయించి అంతకు పైబడ్డ భూములవన్నిటినీ ఐదు సంవత్సరాలకు కౌలుకుతీసికొని మక్తారేటు తగ్గించి వ్యవసాయ కూలీలకు పంచిపెట్టి సహకార పద్ధతిమీదగాని మరేపద్ధతిమీదగాని నిర్ణయించి నట్లయితే రొక్కమునకి తాత్కాలికంగా వుపకరించునట్లు చేయవచ్చును. ఈ పద్ధతిని బ్రిటిషు పరిపాలన బ్రతికివుండగానే సిపాయీల కోసరం చేయదలచిందికూడా. దీనివల్ల వృథాయోరపి ఎక్కువ నష్టకరంగా వుండబోదు. సామాన్య ప్రజలకు చాలమందికి దీనివల్ల జీవనాధారం యేర్పడుతుంది. ఆంధ్ర ప్రభుత్వం యీ విషయాన్ని గూర్చి ఆలోచించుగాక.

యినాం గ్రామాల విషయంలో త్వరలోనే జమీందారీరద్దు సవరణచట్టరీత్యా శాసనం తేవలసి వుంటుంది. అది తెచ్చేటప్పుడు యీ కౌలుదారీ చట్టంలోనే యినాంరైతులను కూడా భూములనుండి తొలగించకుండా వుండేటట్లు ఒకక్లాజు చేర్చవలసివుంటుంది. ఏ చట్టమైనా ఎక్కువ వివాదాలులేకుండా, కోర్టుల కెక్కకుండా వుండేటట్లు చూడటం మంచిది.

* * *

ఉపాధ్యాయులకే వైద్యవృత్తిని నేర్పాలి:-

పల్లెటూళ్లలో వైద్యసహాయం చాలాతక్కువగా వుంది. రూరల్ డిస్పెన్సరీలుగాని, రెగ్యులర్ డిస్పెన్సరీలుగాని చాలా తక్కువగా వున్నవి. కావున ప్రతిగ్రామానికి సరియైన వైద్య సౌకర్యం ఏర్పరచడానికి చాలకాలం పడుతుంది. కావున వెంటనే వైద్య సౌకర్యం ఏర్పరచాలంటే బోర్డుస్కూలు వుపాధ్యాయులకు గాని, గ్రాంటుస్కూళ్ల ఉపాధ్యాయులకు గాని ఆరుమాసాలు ఆయుర్వేదప్రైమరీనింగు, ప్రథమచికిత్స (ఫస్టుఎయిడ్) న్నూ, హోమియోపతిన్నూ, బయోకెమిస్ట్రీన్నూ నేర్పి ఉదయము సాయంత్రం ఒక గంటసేపు వైద్యంచేసేటట్టు చేసి వారికి కావలసిన మందులనంతా సెంట్రల్ డ్రగ్ స్టోర్సునుంచి సప్లయిచేస్తే దాదాపు అన్ని గ్రామాలలోను వైద్యసౌకర్యం లభింపచేయవచ్చు. అందుకుగా ప్రత్యేకం పంచాయితీలనుండి కొంత అలవెన్సు వైద్యోపాధ్యాయులకిప్పించవచ్చు.

ఈ వుపాధ్యాయులచేతనే రాత్రి ఒక గంటసేపు వయోజనవిద్యనుకూడా గ్రామస్థులకు లభింపచేయవచ్చు. తక్కువ ఖర్చుతో ఎక్కువ లాభాన్ని కలిగేటట్లు చేయవచ్చు.

* * *

రాజకీయ బాధితుల భూములు

శాశ్వతంగా మనల దాస్యంలో వుంచడానికి యుద్ధంచేసిన సిపాయీలకంతా భూములిచ్చి దేశానికి స్వతంత్రం తెచ్చిపెట్టిన పేద రాజకీయ బాధితులకు భూములిస్తామని స్వాతంత్ర్యదినంనాడు ప్రకటించి, మధ్యలో అది భ్రాంతిగా అమలు జరుగకముందే నిల్పిచేయడంవల్ల ఎన్నో చిక్కులేర్పడినవి. దీనివల్ల పలుకుబడికలవాళ్లు, ఆధారమున్నవాళ్లు భూములు సంపాదించుకోగలుగుతున్నా నిరాధారులగు పేదరాజకీయ బాధితులకు మాత్రం లభించకపోవడమున్నూ జరిగినది. మధ్యలో దినదినం ఒక్కొక్క వుత్తరువు పుట్టి ఎన్నోచిక్కులు ఏర్పడ్డవి. కావున మధ్యలో ఏర్పడ్డ ఆటంకాలను తొలగించి ధారాళమైన చిక్కులులేని వుత్తరువుద్వారా తిరుగా రాజకీయ బాధితులకు భూదానం చేయడం అవసరమని సలహాయిస్తున్నాము. మరిన్ని భూఖండాలుగా ఏర్పడి సమిష్టిగా వ్యవసాయం చేయడానికి వసతివున్నచోట్లతప్ప తక్కిన చోట్లలో రాజకీయ బాధితులొకచోట, రమకిచ్చిన కొద్దిపాటి భూములొకచోట వున్నప్పుడు స్వయంగా సాగుబడి చేసుకోవాలనే నియమాన్ని తీసివేయడం అవసరం. ఈ భూములకు ఎంతోపెట్టుబడి పెట్టి మరమ్మత్తులు వగైరాలు చేసి సాగుబడి చేయవలసివున్నది. అలాంటప్పుడు పేదవారికి అప్పుపుట్టడం దుస్తరం. కావున ఆ భూములమీద ఋణములు చేసుకునే అవకాశం కల్పించడంకూడా ముఖ్యావసరం.

—

సవరణలు

25—9—53 తేది సంచికలో 4 పేజీలో 'అల్లూరు ప్రసూతివైద్యశాల' ప్రారంభోత్సవం శీర్షికలో వసతిగృహములకు సంబంధించిన భాగములో 5 వసతిగృహముల నిర్మాతల పేరులే వుదహరించినాము. 6 వ వసతిగృహ నిర్మాత పేరు పొరబాటువల్ల ప్రచురించలేదు వారి పేరు యీక్రింద యిస్తున్నాము

పాణకా రుక్మిణమ్మ స్మారకార్థం వారి కుమారుడు శ్రీ పాణకా చంద్రశేఖరరెడ్డిగారు ఒక వసతిగృహమును అల్లూరు హాస్పిటల్ ఆవరణములో నిర్మించియిచ్చిరి

♦ ♦ ♦

9—10—53 తేది సంచికలో 6 వ పేజీలో పోస్టల్ వుద్యోగుల మహాసభ శీర్షికకు సంబంధించినవార్తలో నెల్లూరుజిల్లా పోస్టల్ ఎక్స్ట్రా డిపార్టుమెంటల్ కార్మికసంఘానికి అధ్యక్షులుగా శ్రీ యం. మాధవరావుగారిని ఎన్నుకున్నట్లు పొరబాటున ప్రచురించబడినది. అధ్యక్షులు:- శ్రీ బెజవాడ రామచంద్రారెడ్డి యం. పి. గారు, ఉపాధ్యక్షులలో శ్రీ యం. మాధవరావుగారినొకరినిగా సవరించి పాఠకులు చదువవలెను. —(జ. రై. సం)

—

ఆంధ్రమాతృస్తవం

గాజులపల్లి ఆదిశేషశర్మ

★ ★ ★

నమోనమస్తే! విశాలఆంధ్రి!
ఆంధ్రభారతి! త్రిలింగజనని
కృష్ణాగోదా తుంగపినాకినీ
నిర్మలధారా ప్రవహితవసుధే
సర్వసస్యధన శోభితగేహే
పుష్పిత పుష్కల తండులభరితే నమోనమస్తే॥

సుజలసుఫలబహు ఖనిజ ఫలప్రదే
సుందర నావ విస్తృతసాగరే
చందనశీతల గంధసమీరే
విద్యాజ్ఞాన వికాసకేతనే నమోనమస్తే॥

వేదశాస్త్రప్రియే నాదకళాత్మికే
సంస్కృతవాణీ పుష్పమాలికే
నాట్యగానరస శిల్పవికాసే
మధురమధురమ్మృదు లలితపదమయీ!
కోటిచతుష్టయ ప్రజాసురవినుతే నమోనమస్తే॥

శాలివాహనృప శకనామాంకితే
రామరాజ నీరాజిత పదయుగే
వీరరుద్ర వరపాలవందితే
కృష్ణరాజనృప దోర్బలోద్భల ద్వి
జయపతాకో న్నమితభుజసే నమోనమస్తే॥

ఆపస్తంబ మహర్షి హారీతా
చార్య కుమారిలజ్ఞానోత్కర్షే
పండితరాజ శ్రీ విద్యానాథ
మల్లినాథసూరి వాణీవిభవే నమోనమస్తే॥

నన్నయ తిక్కన ఎఱ్ఱన సోమన
భీమన పోతన పెద్దన తిమ్మన
రామరాజ శ్రీనాథ కూరన
కాటయ వేమన రామకృష్ణ ప్రముఖ
మహాకవి కావ్యకులిఖితేన నమోనమస్తే

ఖడ్గతిక్కన బాలచంద్ర ప్రముఖ
ఆంధ్రవీర పాహారీ పాత్రలే
అన్నమార్య శ్రీ త్యాగరాజ నా
రాయణతీర్థ క్షేత్రయకీర్తితే
మహోజ్జ్వలమూర్తి! విజృంభితకీర్తి!
నమోనమస్తే॥

—

To Let ~~~

ఇల్లు బాడుగకు

నెల్లూరులో క్రొత్తహాలుకు, ఆంధ్ర సభకు తూర్పున, జిల్లాబోర్డు ప్రెసిడెంటు శ్రీ చెంచురామానాయుడు గారుండిన యిల్లు ఖాళీగావుంది.

వివరములకు:—
రామానాయుడు, జమీన్‌రైతు, నెల్లూరు.

వస్త్రములు ఏలం

మంచి తరుణము
వెలలు సరసము

❊

పట్నం మీరాసాహెబ్ & బ్రదర్సు & సన్సు వారి వస్త్రాలయంగడి తాలూకు బనారస్ (పట్టు చీరలు), బెంగుళూరు (పట్టుచీరలు), కంజీవరం, పెద్దాపురం పట్టుచీరలు, బెంగాల్ సిల్కుచీరలు, సేలం, మధుర, కోయంబత్తూరు, వెంకటగిరి వగైరా మామూలుచీరలు, ధోవతులు, కండువాలు, సేలం సిల్కు ధోవతులు, ఫ్యాన్సీ సిల్కులు, వాయిల్సు, షర్టింగ్సు వగైరా రకములు, 2-11-1953 తేది మధ్యాహ్నము 12 గంటలనుండి సరసమైన వెలలకు పై కుటుంబం వారి ఋణపరిష్కార కమిటీవారిచేత నెల్లూరు చిన్నబజారులో పట్నం మీరాసాహెబ్ అండ్ బ్రదర్స్ అండ్ సన్సువారి కొట్టులో చిల్లరగాను, టోకుగాను యేలము వేయబడును. కొనుగోలుదార్లు వెంటనే క్రియము చెల్లించి సరుకును తీసుకొనిపోవలెను.

యిట్లు,
—దొడ్ల లక్ష్మినరసారెడ్డి,
పంచాయితీ ప్రెసిడెంటు.

నెల్లూరు జిల్లా కోర్టులో
A. S. No. 248 of 1953.

మారు పాపిరెడ్డి —అప్పిల్యాంటు.
(1) యరబాళ రమణారెడ్డివగైరాలు —రెస్పాండెంట్లు.

కావలి డి. ము. కోర్టుఫైల్ అసలు 326/51 నంబరు 8-5-53 తేదిగల తీర్పుమీద అప్పిల్యాంటు పై నెంబర్ను అపీలుచేసి యున్నారు. పై నెంబరులోని 3-వ రెస్పాండెంటుఅగు మేదా వెంకారెడ్డికి అపీలు నోటీసునిమిత్తం 9-11-53 తేదికి వాయిదావేసి యున్నారు. ఆరోజు పగలు 10 గం॥కు పై కోర్టుకు హాజరుకాని యెడల పదరు అపీలు పరోక్షమందు తీర్మానించబడును.

— ఆర్. వి. గోవిందరావు,
అప్పిల్యాంటు అడ్వొకేట్.

ప్రభాతప్రెస్-నెల్లూరు

లితోప్రింటింగు

అన్ని రకముల అచ్చుపనులు
అందముగా చేయబడును.

కుష్టు — బొల్లి

వగైరా మేహమచ్చలు - సెగ - సవాయి వ్యాధులకు గ్యారంటీ చికిత్స.
గ్యాబిలాకు ఉచితం.

జి. వి. రెడ్డి & కో., [రిజిష్టర్డు]
"ఆయుర్వేదశాలయము"
గోపాలపురం : : కూర్నూలు జిల్లా.

చిట్ చాట్

మల్హర్

నేనూ, మాకృష్ణుడూ ఇద్దరమూ కలసి పాతమాంబలం వెళ్ళేం, చంద్రకుమారి ఇంటికి.

'శాంతి' సెల్యులాయిడ్‌లోని చంద్రకుమారి ఎంత అమాయకంగా కనిపించిందో, ఇంట్లోని చంద్రకుమారికూడా అలాగే కనిపించింది.

అర్భాటంలేని ముగ్ధసౌందర్యంతో, ఆమె నిరాడంబరంగా వుంటుంది. ఆమెయింటికి వెడితే, మనం ఫిలింస్టార్ ఇంటికి వెళ్లినట్లు అనుకోం. అంత 'సింపుల్'గా వుంటుంది.

చంద్రకుమారికళ్లు ఎంత చక్కనికళ్లు.

'శాంతి' చిత్రం చూచిన ప్రేక్షకులకి జ్ఞాపకం వుండేవుంటాయనుకుంటాను.

"మీరెంతవరకూ చదువుకున్నారండీ" అని అడిగాను నిశ్శబ్దాన్ని భరించలేక.

"సెకండ్ ఫారం దాకానే చదువుకున్నాను" అందామె.

"ఏయేచిత్రాల్లో నటిస్తున్నారూ?"

"చిత్రాలా?" అని చిత్రంగా నవ్వింది. ఆశ్చర్యపోయాన్నేను.

"చిత్రాలేంకాక?"

"అదికాదండీ. శాంతితర్వాత నేను నటించింది లేదసలు. అసలువాకు అవకాశాలువస్తే కదా ఏయేచిత్రాలు అని మీరడిగితే నే సమాధానం చెప్పడం?" అందామె.

"అయితే ఒక్క..."

"అదే చెప్పబోతున్నది. ప్రస్తుతం ఒకే ఒక్క చిత్రంలో నటిస్తున్నాను. అది హెచ్. యం. రెడ్డిగారి "లెగసీ"

"మీరు బాగా పాడతారని విన్నాను?"

"బాగేమిటిలెండి. ఓమోస్తరుగా పాడతాను" మాకృష్ణుడు అందుకున్నాడు.

"ఏ గ్రామఫోను రికార్డయినా, ఏడెనిమిదిసార్లు ఆమెకిపెట్టి వినిపిస్తే చాలు. సాహిత్యం, స్వరం, లయ తప్పకుండా, చంద్రకుమారి పాడి వినిపించేస్తుంది. అదీ ఆమె ప్రత్యేకత" అన్నాడు.

"నిజమేనా" అన్నాను.

"ఆ ప్రత్యేకతని గుర్తించడంవల్లే, వాళ్లు వాళ్లు ఆమెని మెడ్రాస్ తీసుకొచ్చింది" అని కృష్ణుడే సమాధానం చెప్పేడు.

"పాటపాడగల శక్తివున్నా, చిత్రంలో అవకాశం దొరకద్దూ?" అందామె.

ఆ అనడంలో ఎంత నిస్పృహ. "నిజమే. దొరకద్దూ?" అన్నాడు కృష్ణుడు. "ఆమెకి లేనిపోనిదావచ్చు. ఎక్కగా చేస్తుంది" అంటూ ముగించాడు.

"అరవం మాట్లాడ......"

"ఓ. రాయగలను. చదవాగలను..."

"ఇంకేం మీరు నటిస్తారు, పాడతారు, డేన్సుచేస్తారు, తెలుగు తమిళ్ భాషలు రెండూ వచ్చు......"

"అవకాశాలేవీ?" అన్నాడు మధ్యలో మా కృష్ణుడు అడ్డొచ్చి.

"అవకాశాలు రావడంలేదని అనుకోవాల్సిన చంద్రకుమారిలాంటివాళ్లు కాదు. వచ్చిన్నవి ముగిసిపోతున్న వాళ్లబాధ అది. చంద్రకుమారి వయసెక్కల చిన్నది. ఆమె ముందున్నది అంతా వెలుగే. ఆ వెలుగులోంచి అవకాశాలే, వెతుక్కుంటూ వచ్చి, ఆమె భవిష్యత్తుని మరింత ఉజ్వలం అయేట్లుచేస్తాయి" అన్నానులేస్తూ.

గోడమీద బల్లి "చిట్-చిట్" మని కూసింది.

ఆ నాటికి తర్వాతర్వాత కృష్ణకుమారి "బల్లి కూత నిజంగా శివరావు జ్ఞాపకం వచ్చేను" అన్నాను.

"ఏం?"

"ఏం ఏమిటి? శివరావు ఇంటినిండా బల్లులే. శివరావు ఏదో మాట్లాడుతోంటాడు. బల్లి కూస్తుంది. మాదం భాయ్ మనం అన్నది సత్యం" అంటూ అంటాడు. ఇది నిత్యం పరిపాటి అయిపోయిందతనికి" అన్నాను.

"కలకబానదూ, శివహోతే ఆ ఎలక్ట్రిక్ టెర్రియర్ గేటు వేసేస్తాడు. వెళ్లిపోదుతోందిగా?"

"నదుద్దామా? పరిగెడదామా"

* * *

ఈమధ్య ఒక ఫిలిం నటుడి ఇంటికి వెళ్లేను. పేరు చెప్పడం మంచిదికాదు. అయినా అంత అవసరమూలేదు. అవసరంలేదన్నానని, ఆయన అప్రధానుడనిమాత్రం అనుకోకండి వెళ్లగానే కూర్చోమన్నాడు. కూర్చున్నాను.

"ఫిలిం పత్రికలు - చిత్రాలుమీద చేస్తున్న విమర్శలు దారుణంగా ఉంటున్నాయండీ. విమర్శించడం తేలికే. చిత్రం తియ్యడమూ, నటించడమూ కష్టం" అన్నాడాయన.

"మీరనుకున్నంత తేలిక కాదు విమర్శించడం" అన్నాను:

"అచ్చేచ్చే. నేను అన్న ఈ మాటలు మిమ్మల్ని గురించి అన్నవి కాదండోయ్ కొంపతీసి అలా అనుకునేరు. జనరల్ గా మాట్లాడేనంతే"

"అంతే అంతే. ఇంతకీ 'విమర్శ' ఎంతో తేలిక అయిన పని అని మీ ఉద్దేశం"

"తేలికే చూడండి......"

"తేలికే అని పలికేరారు. ఇది పొరపాటు. విమర్శ అంటే, గంధాను లేపనమూ కాదు. కత్తికోతా కాదు. ఒక్కొక్క వాక్యం వ్రాస్తూ సరియైన విమర్శకుడు ఎంత మగులాడుతాడో మీకు అర్థంకాదు" అన్నాడు.

"చూడండి నేను నటించిన పాత్రలు..."

"వ్యక్తిగతంగా మీ పాత్రల్ని గురించి మనం మాట్లాడడం అవసరం. మీరు 'విమర్శని' గురించి జనరల్ గా మాట్లాడేరు. నేనూ అంతే. మీ పాత్రల్ని గురించి విమర్శించడం; లేక మరొకరుచేసిన విమర్శలమీద చర్చించడం - ప్రస్తుతం నేను చెయ్యలేను. ఒకరు మీ పాత్రల్ని, మీరు నటించిన చిత్రాన్ని - మీకు నచ్చనివిధంగా విమర్శించారని - 'విమర్శ' అంటేనే చులకన భావాన్ని ఏర్పరచుకోవడం మంచిదికాదేమో ఆలోచించుకోండి"

"కూర్చోండి. కూర్చోండి. ఇంకాస్సేపు"

"పనివుంది మళ్ళీ రేపు వస్తాగా" అంటూ లేచాను.

"నన్నుమాత్రం అపార్థం చేసుకోకండి" అన్నాడాయన.

"అచ్చే" అంటూ రోడ్డు పుచ్చుకున్నాను.

మంచిని మంచి అనవచ్చు. ఆ మంచిని మెచ్చుకోవచ్చు.

చెడ్డని - చెడ్డ అనకూడదు. ఆ చెడ్డని వెంటాడకూడదు.

కన్నీరు కన్నీరే!

కల్ల కల్లే!!

* * *

సోఫాలో కూర్చునివుందామె. ఆమె చుట్టూ ముగ్గురుపిల్లలు కూరాలు పోతున్నారు.

ముగ్గురుపిల్లల చేతులోనూ, మెత్తని తడి గోధుమపిండి ముద్దలున్నాయి.

ఆపిల్లలు - ఆమెని చిన్నచిన్న బొమ్మలు చేసి పెట్టమని తొందర చేస్తున్నారు.

పిండితో బొమ్మలు చెయ్యడం ఎలాగో ఆమె, పిల్లలకి చెప్పుతోంది.

"పాము చెయ్యవా? తేలు చెయ్యవా!" అందామె, వాళ్ళల్లో ఏమున్నా వున్నకల్లి బుజ్జగిస్తూ.

"రా చేమిటి పాము అసహ్యంగా" అన్నాడు ఒక చిన్నవాడు. "తాబేలుచెయ్యి. ఏం" అంటూ తనచేతిలోవున్న గోధుమముద్దని అందించాడు.

"ఏనుగ తాబేలు" అన్నాడు మూడో వాడు.

అతనిచేతిలోని గోధుమపిండిముద్దని అందుకుందామె.

తాబేలుచేస్తూ తలెత్తిచూసింది.

"వయస్సే ఎక్కువదూరా కదేం!" అంది నన్ను చూసి.

"ఇప్పుడే. బొమ్మని కానివ్వండి" అన్నా.

పిండిబొమ్మలు చెయ్యగలదామె. అంతే కాని పార్వతీదేవిలా వాటికి ప్రాణంమాత్రం పొయ్యలేదు.

తాబేలు తయారయిపోయింది.

"నటిపించవేం?" అన్నాడు చిన్నాడు.

"తాబేలు నడుస్తుంటేమిట్రా. కీ మెంపాం. పాకుతుంది దూ?" అన్నాడు రెండోవాడు.

పాకే తాబేలువద్దు. నడిచేతాబేలు చెయ్యి. ఊహూం దీన్నే నటించు అంటూ చిన్నాడు రాగాలాపన తీశాడు.

"పాండీనా లోకటికి" అందామె. మళ్ళీ పిలిచారు పిల్లల్ని. ముగ్గురుపిల్లలు పరిగెత్తారు.

"మీ "తిరింబిపార" చూశాను" అన్నా.

"యస్. ఏ. అయ్యరు ధర్మమాఅని నా కేరెక్టర్‌వున్న చాలా భాగాన్ని కత్తిరించేశాడు" అందామె.

"వెళ్ళిపోయేదుగా. ఇప్పుడు ఏయే చిత్రాల్లో వుంటా?"

"సారధి, నరస్సాన్ చిత్రాల్లోను, రాంనాథ్ గారు ఫిలింసెంటర్‌లో తీస్తున్న హిందీ, అరవ చిత్రాల్లోను, అశోక్, లక్ష్మి, పల్లె పడుచు చిత్రాల్లోను"

"ఇన్ని చిత్రాల్లో నటిస్తూ, గోదావరి వరద బాధితుల సహాయార్థం విశాలాంధ్ర పర్యటనని ఎలా కొనసాగిస్తారూ?"

"అందుకే నేను మానుకున్నది. ఇంతమంది నిర్మాతలూ నా గురించి - షూటింగు ఆపుకొని కూర్చోడం నాకు యిష్టంలేదు" అందామె.

"కన్నాంబ, రామశర్మ, భానుమతికూడా వెళ్ళడం లేదనుకుంటాను. అయితే ఇందరూ కలిసి ఏదో నాటకం వేస్తున్నారటగా?"

"ఔనండీ. "స్త్రీసామ్రాజ్యం" వేస్తున్నారు"

"ఎవరు వ్రాశారో"

"కొవ్వరపు సుబ్బారావుగారు"

"ఎప్పటినుంచి బయల్దేరతారండీ?

"నాలుగో తారీఖునుంచి. మొత్తం పదిహేను రోజులపైన టూర్. పెద్దయాత్రం. ఎక్కడా తీసుకోవడానికి వుండదండి. నెల రోజులనుంచి 'డబుల్ షిఫ్ట్' పనిచేస్తున్నా. ఏమాత్రం తీరుబాటున్నా నేనూ బయల్దేరివుండేదాన్నే" అంది కృష్ణకుమారి.

ముగ్గురుపిల్లలూ పోటీలుపడి పరిగెత్తుకుంటూ వచ్చారు. ఈసారి ముగ్గురూ పాదలుకొక్కని ఒక్కమాటమీదే వచ్చారు. ముగ్గురూ మాట్లాడే చిలకని చెయ్యమన్నారు.

"ఎగిరేచిలకని చెయ్యమనండి" అంటూ లేచాను.

'ప్రియురాలి' పాతబాకీలు చెల్లించకుండానే కోటీశ్వరుడైన కృష్ణమూర్తి మరోసొంతచిత్రాన్ని నిర్మించడానికి దిగడం దారుణంగా నేవుంది. పాతబాకీల్ని చెల్లించి కొత్తవాళ్లతో చిత్రాన్ని నిర్మించడానికి పూనుకున్న ఈ హోప్రొడ్యూసర్ ఎంత ఉదారుడో! ఇతనికి సహకరించబోతున్న వ్యక్తులు ఎంతటివారో!

రెడ్డి అండ్ కో

(రిజిస్టర్డు)

H. O. గోపాలపురం [తూర్పు గోదావరిజిల్లా]

కుష్టు — బొల్లి

సుఖరోగాది చికిత్సానిపుణులు

కేటలాగు వుచితము.

— విజ్ఞప్తి —

మహాశయులారా!

నెల్లూరు మరియు చుట్టుప్రక్కల జిల్లాల వారి సౌకర్యార్థం మా బ్రాంచి ఆఫీసు నెల్లూరుటవున్ కాపు వీధిలో పెట్టియున్నాము. మా కంపెనీ ఔషధములు కేటలాగులో నిర్ణయించియుండు ధరలకే మా నెల్లూరు బ్రాంచిలోకూడా కేగు సలహాలతో మా ఔషధములే విక్రయించబడును. మాకడ్డ తర్ఫీదుపొందిన కేగు అనుభవశాలికే నెల్లూరు బ్రాంచి మేనేజరుగా నియమించి యున్నాము. కావున మా ఔషధములు కావలసినవారు సైబ్రాంచిలోపుచ్చుకొనుట లాభకరము. వ్యథాశ్రమ, ఖర్చులుతేకుండును.

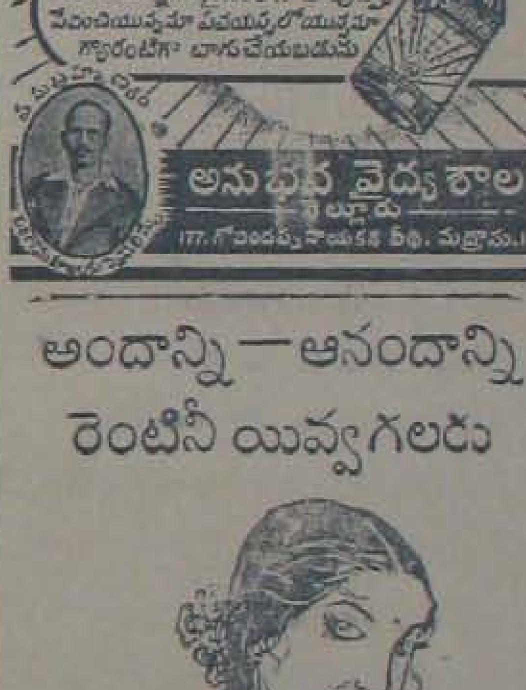

అందాన్ని—ఆనందాన్ని
రెంటినీ యివ్వగలదు

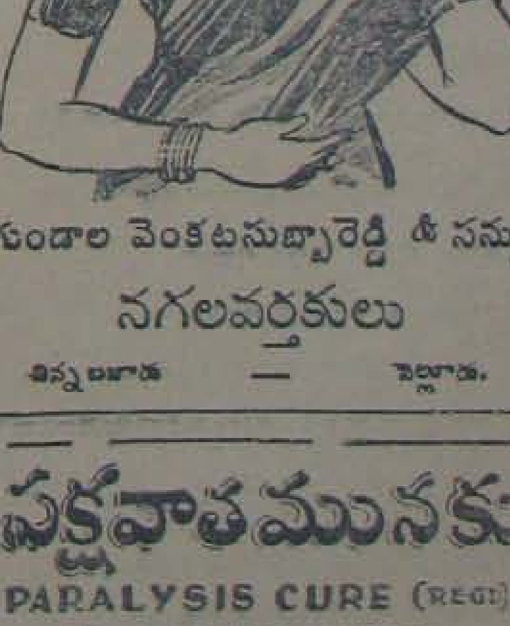

గుండాల వెంకటసుబ్బారెడ్డి & సన్సు

నగలవర్తకులు

చిన్నబజారు — నెల్లూరు.

పక్షవాతమునకు

PARALYSIS CURE (REGD)

(Trade Mark No. 154754)

మామందు అమోఘంగా పనిచేస్తుంది. ఆ వ్యాధినుండి మిమ్ములవిముక్తిచేస్తుంది దిగులుపడవలదు. వారంమందు రు 7 లు

బొమ్మా జితేంద్రి

(బొమ్మా కేశవులు కుమారులు) నెల్లూరు.

ఆంధ్రమంత్రివర్గానికి మా సలహాలు ★ ★ ★

కౌలుదారీశాసనం ఆంధ్రకుపకరించదు!

ఆంధ్ర మంత్రులు శ్రీ విశ్వనాథంగారు త్వరగా కౌలుదారీ బిల్లు ప్రవేశపెట్టనున్నట్లు చెప్పినారు. తమిళనాడులో తంజావూరునందు మిరాశీదారు పద్ధతి వున్నందువల్ల అక్కడ ఆ బిల్లు ఎక్కువ వుపకరించింది. ఆంధ్రదేశంలో అలాటి పద్ధతి లేనందువల్ల ఇక్కడ అంతగా వుపకరించదు. కొందరు భూకామందులు వరాయిచోట్లవుంటూ సొంతంగా వ్యవసాయంచేయకుండా కౌలుకిచ్చే వారుగాను, కొందరు భూకామందులు తామే స్వంత సాగుబడిచేసుకుంటూ కొన్ని భూములుమాత్రం కౌలుకిస్తూ వుండేవారుగా వున్నారు. మొదటిరకం వారు కొన్ని చేస్తుకుచేసియిచ్చివుంటారు. రెండవ రకంవారు మామూలుగా కౌలుకిస్తూ వుంటారు. రెండవ రకంవారు యిప్పటికే కౌల్లకివ్వడం మానేసి స్వంతంగా సాగుబడిచేసుకుంటున్నారు. అది మామూలుగా కొన్ని అకటం కల్లనున్నా అప్పటికప్పుడు యిస్తూ తీసుకోక దంవల్లనూ ఏ దాఖలాలూ వుండబోవు. ప్రభుత్వమువారి గ్రామలెక్కలలో స్వంతదారెవరు, సాగుబడిదారెవరూ అనే విచక్షణలేనందువల్ల లెక్కదాఖలా ఏమీవుండబోదు. కావున స్వంత సాగుబడి చేయకుండా దూరంగా వుండి కౌల్లకిచ్చేవారి భూములు మాత్రమే యీ చట్టం క్రిందకు వర్తిస్తవి. అవి చాలా కొద్దిపాటి భూములుమాత్రమే కాబట్టి పల్లెలలోని వ్యవసాయ కూలీలకెక్కువ వుపయోగపడవు.

సమగ్ర భూసంస్కరణలు ఎప్పుడో ప్రారంభం చెప్పలేము. ఎంత త్వరగా చేసినా రెండేళ్ల పంచవర్ష ప్రణాళికలోగాని అములుకు రాబోవు. భూములు భూస్వాములవద్దనుంచి ప్రభుత్వం తీసి కోవాలంటే రాజ్యాంగచట్టం ప్రకారం కొంత పరిహారము యివ్వవలసి వుంటుంది. ప్రస్తుతము ప్రభుత్వాలవద్ద ధనము లేనందువల్ల ఆ పద్ధతి చాలా క్లిష్టంగా ఏర్పడబోతుంది. కాబట్టి మేము సూచించబోయ్యే తేలికపద్ధతిమీద ఐతే భూకామందులకు పరిహారమివ్వకుండానే యెక్కువమంది వ్యవసాయ కూలీలకు వుపకరించేటట్లు చేయవచ్చు.

ఒక రైతుకుటుంబానికి యాభై ఎకరాలో, నూరెకరాలో ఒక పరిమితం నిర్ణయించి అంతకు పైబడ్డ భూములన్నిటినీ ఐదు సంవత్సరాలకు కౌలుకుతీసికొని మక్తారేటు తగ్గించి వ్యవసాయ కూలీలకు పంచిపెట్టి సహకార పద్ధతిమీదగాని మరేపద్ధతిమీదగాని నిర్ణయించి నట్లయితే యెక్కువమందికి తాత్కాలికంగా వుపకరించేటట్లు చేయవచ్చును. ఈ పద్ధతిని బ్రిటిషు పరిపాలన ఉన్నప్పుడుగానే సిపాయీల కోసరం చేయదలచిందికూడా. దీనివల్ల వుభయులకూ ఎక్కువ నష్టకరంగా వుండబోదు. సామాన్య ప్రజలకు చాలమందికి దీనివల్ల జీవనాధారం యేర్పడుతుంది. ఆంధ్ర ప్రభుత్వం యీ విషయాన్ని గూర్చి ఆలోచించునుగాక.

యినాం గ్రామాల విషయంలో త్వరలోనే జమీందారీరద్దు సవరణచట్టరీత్యా శాసనం తేవలసి వుంటుంది. అది తెచ్చేలోపల యీ కౌలుదారీ చట్టంలోనే యినాం రైతులను కూడా భూములనుండి తొలగించకుండా వుండేటట్లు ఒకక్లాజు చేర్చవలసివుంటుంది. ఏ చట్టమైనా ఎక్కువ వివాదాలులేకుండా, కోర్టుల కెక్కకుండా వుండేటట్లు చూడటం మంచిది.

* * *

ఉపాధ్యాయులకే వైద్యవృత్తిని నేర్పాలి:-

పల్లెటూళ్లలో వైద్యసహాయం చాలాతక్కువగా వుంది. రూరల్ డిస్పెన్సరీలుగాని, లోకల్ డిస్పెన్సరీలుగాని చాలా తక్కువగా వున్నవి. కావున ప్రతిగ్రామానికి సరియైన వైద్య సౌకర్యం ఏర్పరచడానికి చాలకాలం పడుతుంది. కావున వెంటనే వైద్య సౌకర్యం ఏర్పరచాలంటే బోర్డుస్కూలు వుపాధ్యాయులకుగాని, గ్రాంటుస్కూల్ల ఉపాధ్యాయులకుగాని ఆయుర్వేదమైనను, ప్రథమచికిత్స (ఫస్టుఎయిడ్)న్నా, హోమియోపతియైనా, లేక మంత్రిత్వమున్నా నేర్పడానికి వుచితంగా పాఠ్యపుస్తకాలు ఒక గంటసేపు బోధించటానికి వీలు కాకపోతే పడుతుంది చాలా దూరంగావున్న ఒక వైద్యశాలకు వెళ్లి వైద్యం చేయించుకోవలసి వస్తుంది. ఆ వైద్యంబాటు మాత్రమే కాక వీరికి కావలసిన ముఖ్య మందులవంటి సెంట్రల్ డ్రగ్ స్టోర్సునుంచి సప్లయిచేస్తే రాదావు అన్ని గ్రామాలలోను వైద్యసౌకర్యం లభింపచేయవచ్చు. అందుకుగాను ప్రత్యేకం పంచాయితీలనుండి కొంత అలవెన్సు వైద్యోపాధ్యాయుల కిప్పించవచ్చు.

ఈ వుపాధ్యాయులచేతనే రాత్రి ఒక గంటసేపు వయోజనవిద్యను కూడ గ్రామస్తులకు లభింపచేయవచ్చు. తక్కువ ఖర్చుతో ఎక్కువ లాభాన్ని కలిగేటట్లు చేయవచ్చు.

* * *

రాజకీయ బాధితుల భూములు

శాశ్వతంగా మనల దాస్యంలో వుంచడానికి యుద్ధంచేసిన సిపాయీలకంతా భూములిచ్చి దేశానికి స్వతంత్రం తెచ్చిపెట్టిన పేద రాజకీయ బాధితులకు భూములిస్తామని స్వాతంత్ర్యానంతరం ప్రకటించి, మధ్యలో అది ఫ్లాప్ట్ గా అములు జరగకముందే నిల్పిచేయడంవల్ల ఎన్నో చిక్కులేర్పడినవి. దీనివల్ల పలుకుబడికలవాళ్లు, ఆధారమున్నవాళ్లు భూములు సంపాదించుకోగలిగినా నిరాధారులగు పేదరాజకీయ బాధితులకు మాత్రం లభించకపోవడమున్నా జరిగినది. మధ్యలో దినదినం ఒక్కొక పుత్తరువు బుట్టి ఎన్నో చిక్కులు ఏర్పడ్డవి. కావున మధ్యలో ఏర్పడ్డ ఆటంకాలను తొలగించి ధారాళమైన చిక్కులులేని వుత్తరువుద్వారా తిరుగా రాజకీయ బాధితులకు భూదానం చేయడం అవసరమని సలహాయిస్తున్నాము. మరిన్ని భూఖండాలుగా ఏర్పడి సమిష్టిగా వ్యవసాయం చేయడానికి వసతివున్న చోట్లతప్ప తక్కిన చోట్లలో రాజకీయ బాధితులొకచోట, తమకిచ్చిన కొద్దిపాటి భూములొకచోట వున్నప్పుడు స్వయంగా సాగుబడి చేసుకోవాలనే నియమాన్ని తీసివేయడం అవసరం. ఈ భూములకు ఎంతో పెట్టుబడి పెట్టి మరమ్మత్తులు వగైరాలు చేసి సాగుబడి చేయవలసివున్నది. అలాంటప్పుడు పేదవారికి అప్పుపుట్టడం దుస్తరం. కావున ఆ భూములమీద ఋణపత్రాలు చేసుకునే అవకాశం కల్పించడంకూడా ముఖ్యావసరం.

—

ఆంధ్రమహాత్మ్యస్తవం

గాజులపల్లి ఆదిశేషశర్మ

★ ★ ★

నమోనమస్తే! విశాలఆంధ్రీ!
ఆంధ్రభారతీ! త్రిలింగజననీ
కృష్ణాగోదా తుంగపినాకినీ
నిర్మలధారా పరిశోభితవసుధే
సర్వసస్యధన శోభితగేహే
పుష్పిత పుష్కల తండులధరిణే నమోనమస్తే॥

సుజలసుఫలబహు ఖనిజ ఫలప్రదే
సుందరకానన విస్తృతసాగరే
చందనశీతల గంధసమీరే
విద్యాజ్ఞాన వికాసశక్తిదే నమోనమస్తే॥

వేదశాస్త్రప్రపిరియే నాదకళాత్మికే
సంస్కృతవాణీ పుష్టసుశోభే
నాట్యగానరస శిల్పవిలాసే
మధురమధురమృదు లలితపదమయీ!
కోటిచతుష్టయ ప్రియసుతవినుతే నమోనమస్తే॥

శాలివాహనృప శకనామాంకితే
రాజరాజ నీరాజిత పదతలే
వీరరుద్ర నరపాలవందితే
కృష్ణరాజనృప దోర్బలోద్బలద్వి
జయపతాకో న్నమితరిపుజనే నమోనమస్తే॥

ఆపస్తంబ మహర్షి సాయణా
చార్య కుమారిలజ్ఞానోత్కర్షే
పండితరాజ శ్రీ విద్యానాథ
మల్లినాథనుత వాణీవిభవే నమోనమస్తే॥

నన్నయ తిక్కన ఎఱ్ఱన సోమన
భీమన పోతన పెద్దన తిమ్మన
రామరాజ శ్రీనాథ సూరన
కాటయ వేమన రామకృష్ణ ప్రముఖాంధ్రమహాకవి, కావ్యసులలితే నమోనమస్తే

ఉద్దండోక్కవ బాలచంద్ర ప్రముఖాంధ్రవీర పాపాలచ్ఛిన్నితే
అన్నమార్య శ్రీ త్యాగరాజ నా
రాయణతీర్థ క్షేత్రయకీర్తితే
మహోజ్జ్వలమూర్తి! దివ్యాంబికామూర్తి!
నమోనమస్తే॥

—

సవరణలు

25—9—53 తేది సంచికలో 4 పేజీలో 'అల్లూరు ప్రసూతివైద్యశాల' ప్రారంభోత్సవం శీర్షికలో వసతిగృహములకు సంబంధించిన భాగములో 5 వసతిగృహముల నిర్మాతల పేరులే వుదహరించినాము. 6 వ వసతిగృహ నిర్మాత పేరు పొరబాటువల్ల ప్రచురించలేదు. వారి పేరు యీక్రింద యిస్తున్నాము.

పొణకా రుక్మిణమ్మ స్మారకార్థం వారి కుమారుడు శ్రీ పొణకా చంద్రశేఖరరెడ్డిగారు ఒక వసతిగృహమును అల్లూరు హాస్పిటల్ ఆవరణములో నిర్మించియిచ్చిరి

• • •

9—10—53 తేది సంచికలో 6 వ పేజీలో పోస్టల్ వుద్యోగుల మహాసభ శీర్షికకు సంబంధించినవార్తలో నెల్లూరుజిల్లా పోస్టల్ ఎక్స్ట్రా డిపార్టుమెంటల్ కార్మికసంఘానికి అధ్యక్షులుగా శ్రీ యం. మాధవరావుగారిని ఎన్నుకున్నట్లు పొరబాటున ప్రచురించబడినది. అధ్యక్షులు:- శ్రీ బెజవాడ రామచంద్రారెడ్డి యం. పి. గారు, ఉపాధ్యక్షులలో శ్రీ యం. మాధవరావుగారిని ఒకరినిగా సవరించి పాఠకులు చదువవలెను. —(జ. రై. సం)

—

To Let

ఇల్లు బాడుగకు

నెల్లూరులో క్రొత్తహాలుకు, ఆంధ్ర సభకు తూర్పున, జిల్లాబోర్డు ప్రెసిడెంటు శ్రీ చెంచురామానాయుడు గారుండిన యిల్లు ఖాళీగావుంది.

వివరములకు:—

రామానాయుడు, జమీన్‌రైతు, నెల్లూరు.

వస్త్రములు ఏలం

మంచి తరుణము

వెలలు సరసము

*

పట్నం హీరాస్వామి & బ్రదర్సు & సన్సు వారి వస్త్రాలంగడి తాలూకు బనారస్ (పట్టు చీరలు), బెంగుళూరు (పట్టుచీరలు), కంజీవరం, పెద్దాపురం పట్టుచీరలు, బెంగాల్ సిల్కుచీరలు, సేలం, మధుర, కోయంబత్తూరు, వెంకటగిరి వగైరా నూలుజరీచీరలు, ధోవతులు, కండువాలు, సేలం సిల్కు ధోవతులు, ఫ్యాన్సి సిల్కులు, వాయిల్సు, షర్టింగ్సు వగైరా రకములు, 2—11—1953 తేది మధ్యాహ్నము 12 గంటలనుండి సరసమైన వెలలకు పైకుటుంబం వారి ఋణపరిష్కార కమిటీవారిచేత నెల్లూరు చిన్నబజారులో పట్నం హీరాస్వామి అండ్ బ్రదర్స్ అండ్ సన్సువారి కొట్టులో చిల్లరగాను, టోకుగాను ఏలము వేయబడును. కొనుగోలుదార్లు వెంటనే క్రియము చెల్లించి సరుకును తీసుకొనిపోవలెను.

యిట్లు,
—దొడ్ల లక్ష్మీనర్సారెడ్డి,
పంచాయితీ ప్రెసిడెంటు.

నెల్లూరు జిల్లా కోర్టులో

A. S. No. 248 of 1953.

మాల పాపిరెడ్డి —అప్పిల్యాంటు.

(1) యారబాక రమణారెడ్డివగైరాలు —రెస్పాండెంట్లు.

కావలి డి. ము. కోర్టుఫైల్ అసలు 326/51 నెం 8—5—53 తేదిగల తీర్పుమీద అప్పిల్యాంటు పై నెంబర్న అప్పీలుచేసి యున్నారు. పై నెంబరులోని 3.వ రెస్పాండెంటుఅగు మేడా వెంకారెడ్డికి అప్పీలు నోటీసునిమిత్తం 9—11—53 తేదికి వాయిదా వేసి యున్నారు. ఆరోజు పగలు 10 గం॥ కు పై కోర్టుకు హాజరుకాని యెడల సదరు అప్పీలు పరోక్షమందు తీర్మానించబడును.

— ఆర్. వి. గోవిందరావు,
అప్పిల్యాంటు అడ్వొకేట్.

ప్రభాతప్రెస్-నెల్లూరు

లితోప్రింటింగు

అన్ని రకముల అచ్చుపనులు అందముగా చేయబడును.

కుష్ఠు — బొల్లి

వగైరా మేహమచ్చలు — సెగ — సవాయి వ్యాధులకు గ్యారంటీ చికిత్స.

ప్యాంఫ్లెటు ఉచితం.

జి. వి. రెడ్డి & కో., [రిజిష్టర్డు]

"ఆయుర్వేదాశ్రమము"

గోపాలపురం : : తూర్పుగోదావరి.

Edited, Printed and Published by N. Sree Ramamurthy, at the Zamin Ryot Power Press, 170, Thipparajuvari St., Nellore.